АЁЛЛАР ЙИЛИ ЭЗГУЛИК ВА ТЎКИН-СОЧИНЛИККА ТЎЛСИН

Dehqon elkasiga dunyo tayanar

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 1 ЯНВАРЬ. ЖУМА, № 1 (5.957). Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ

Азиз ватандошлар!

Аввало, барчангизни кириб келаётган янги — 1999 йил билан самимий табриклашга ижозат бергайсизлар. Байрам дастурхони атрофида жамулжам бўлиб ўтирган Сиз азизларга янги йил эсон-омонлик, бахт-саодат, гўзал диёримизга равнақ ва тўкинчилик олиб келсин.

Ўтиб бораётган йилни сарҳисоб қилар эканмиз, унинг барчамиз учун, мамлакатимиз учун кўп жиҳатдан оғир, ўта мураккаб бўлганини тан олишимиз керак. Узоқ-яқин мамлакатларда рўй бераётган инқирозлар бизни четлаб ўтмади. Ҳаётимизни бошқариш ва ташкил этишда ўзимиз йўл қўяётган хато ва нуқсонларнинг иқтисодимизга салбий таъсири ҳали кўп жойларда сезилмоқда.

Шу билан бирга, ортда қолаётган давр ҳар бир инсон, ҳар бир хонадон ҳаётида, халқимиз тарихида ижобий из қолдирди, деб чин қалбимдан ишонаман.

Шаҳарларимиз, қишлоқларимиз, юртимиз кундан кунга ўз қиёфасини ўзгартирмоқда, бунёдкорлик ишлари жадал суратлар билан давом этмоқда. Жамиятимизни янгилашда, қонун ва адолат устуворлигига эришиш йўлида салмоқли қадамлар қўйилмоқда.

Маърифий ва маънавий ҳаётимизда сезиларли ўзгаришлар юз бермоқда. Миллий қадриятларимиз ва асрий қадриятларимизнинг ҳаётимиздаги ўрни янада мустаҳкамланмоқда.

Улуғ алломаларимиз Имом ал-Бухорий ва Аҳмад ал-Фарғонийнинг таваллуд тўйлари кенг нишонланди, уларнинг табаррук қадамжолари обод қилинди. Жаҳон аҳли халқимиз, миллатимиз даҳосига яна бир карра ҳурмат-эҳтиром бажо этди.

Энг муҳими, эл-юрт осойишталиги — бебаҳо неъмат, Оллоҳнинг ўзи бизга ато этган инъом деган ҳақиқат онгимиздан тобора кенг жой олмоқда.

Кузатиб қўяётган йилимизнинг энг муҳим аҳамияти шундаки, бизлар йил бўйи амалга оширган ишлар аввалambор тинч-тотув турмушимиз, бахту саодатимиз бешиги бўлмиш муқаддас оилани мустаҳкамлашга, фарзандларимиз — ўсиб келаётган авлодни комил инсонлар этиб тарбиялаш учун зарур шарт-шароитларни яратишга қаратилди.

Азиз юртдошларим!

Биз XX асрнинг охирги йилларига — XXI аср бўсағасига қадам қўймоқдамиз. Учинчи минг йиллик, яъни башарият тарихининг туб бурилиш даври олдимизда турибди. Бинобарин 1999 йил биз учун қанчалик самарали ва омадли бўлса, бизнинг XXI асрдаги ҳаётимиз ана шу пойдевор асосида қурилади. Шунинг учун ҳам, 1999 йилимиз янги аср бошида жамиятимизни янгилаш, эркин ва ҳар қандай эски асоратлардан ҳоли ҳаёт қуриш, ислоҳотларни қатъият билан чуқурлаштириш, тараққиётимиз барқарорлигини, халқимизнинг тинчлиги, фаровонлиги, юртимизнинг ободлигини таъминлаш йўлида муносиб ўрин олиши учун ўзимизни аямаслигимиз керак.

Ана шу мақсадларга эришиш бизнинг фидокорона меҳнатимизга, ватанпарварлик туйғусига, Ватан иқболи учун умримизни бағишлашимиз билан нақадар боғлиқ эканини англаб олишимиз даркор. Ҳақиқатан ҳам, Ватан ягонадир, Ватан биттадир. Унинг буюк келажаги ва фаровонлиги учун, халқимизнинг тотувлиги, тинчлиги, миллатлараро жипслиги ва ҳамжиҳатлиги учун курашиш ҳар биримиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Бугун, янги йил арафасида, Сиз азизларни ишонтириб айтмоқчиман:

Эзгу мақсадлар ва пок орзуларимиз йўлида қилган шунча машаққатли меҳнатимиз зое кетмас, албатта.

Янги 1999 йилимиз ўтаётган йилдан кам бўлмасдан, файзли ва баракали бўлғай, иншоолло.

Муҳтарам дўстлар!

Биз 1999 йилни эзгу ниятлар билан Аёллар йили деб эълон қилдик. Бундан муддао — мунис оналаримизнинг, жуфти ҳалолларимизнинг, меҳрибон опа-сингилларимизнинг, гўзал ва оқила қизларимизнинг жамиятдаги, оиладаги, меҳнат жамоаларидаги ўрнини янада мустаҳкамлаш, уларнинг қадр-қимматини муносиб даражага кўтаришдан иборатдир.

«Аёлни эъзозлаган кишини худо ҳам сийлайди» деган ҳикматли сўзда теран маъно бор.

Ҳозирги ҳаяжонли лаҳзаларда, Янги йил арафасида, халқимизга, аввало муҳтарама аёлларимизга яна бир карра шуни айтмоқчиманки, Сизларга эҳтиром кўрсатиш — ҳақиқий инсонни, оилани, барчамиз учун муқаддас онани, Ватанни улуғлаш демакдир.

Муҳтарам юртдошлар!

Шу қувончли дақиқаларда барчангизни қутлуғ байрам билан яна бир карра табриклашга ижозат бергайсиз.

Илоё, ғам-ғуссалар ортда қолиб, Янги йилда қалбимизда сақлаб юрган барча эзгу орзу-ниятларимиз ижобат бўлсин.

Янги йилда Ватанимизни, хонадонларимизни бахт-саодат, тинчлик-фаровонлик асло тарк этмасин.

Янги йил барчамизга муборак бўлсин.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон
Республикаси Президенти.

САХОВАТ СОВҒАЛАРИ

Шу кунларда мамлакатимизнинг шаҳар ва туманларидаги «Меҳрибонлик уйлари», махсус мактаб-интернатлар тарбияланувчилари Ўзбекистон Республикаси Президентининг совғаларини олишмоқда. Ана шундай тадбир Фарғона шаҳридаги 86-махсус мактаб-интернатда ҳам бўлиб ўтди. Унда давлатимиз раҳбари номидан болажонларга ажойиб совғаларни вилоят ҳокими Н. Мўминов топширди.

* * *

Муллатўйчи Тошмуҳамедов номли Қашқадарё мусиқали драма театрида ҳам байрам тадбири ўтказилди. Унда «Меҳрибонлик уй»ларининг тарбияланувчилари, эҳтиёжманд оилаларнинг фарзандлари, ногирон болаларга мамлакатимиз Президентининг янги йил совғаларини вилоят ҳокими Ш. [illegible]матов топширди.

* * *

Бухоро шаҳридаги Абу Али ибн Сино номли маданият саройида ҳам янги йил муносабати билан тантанали маросим ўтказилди. Вилоят ҳокими С. Ҳусенов болаларга мамлакатимиз Президентининг байрам совғаларини топширди.

* * *

Янги йил арафасида Хўжайли шаҳридаги «Меҳрибонлик уйи» тарбияланувчиларининг қувончи чексиз бўлди. Уларга мамлакат Президентининг байрам совғаларини Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси А. Тожиев топширди. Юртбошимиз номидан бундай байрам совғаларини шаҳардаги 3-мактаб-интернат, Нукусдаги ўқувчилар саройи болалари ҳам олдилар.

* * *

Худди шундай тадбир Андижонда ҳам бўлиб ўтди. Унда эҳтиёжманд оилалар фарзандлари, ногирон болалар, меҳрибонлик уйлари тарбияланувчиларига Президент совғаларини вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари М. Юсупов топширди.

(ЎзА).

Бу айём шукуҳи тамом бошқача,
Зеро, турфа рангдир ҳар гулшан гули.
Олис Бобоտоғдан, пойтахт Шошгача —
Бок, чаппар урмокда АЁЛЛАР ЙИЛИ!..

ДАСТУРХОН ФАЙЗИ

● ТОШКЕНТ тумани деҳқонлари 58 гектар ойнаванд иссиқхоналарда лимон, бодринг ва помидор экиб юқори ҳосил олмоқда. Биринчи теримдаёқ ҳар квадрат метр майдондан 6-8 килограммдан хушхўр неъмат олинди. Тумандаги Йўлдош Охунбобоев, Ғиёс Умаров номли хўжаликлар шаҳарликлар дастурхонига ҳар куни 2-3 тоннадан помидор, бодринг ҳамда лимон етказиб бермоқда.

* * *

● ФАРҒОНА туманидаги «Аввал» матлубот савдо фирмасида янги йил дастурхонига атаб қандолат маҳсулотларининг янги турлари ишлаб чиқарилди. Эндиликда корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулот тури ўн биттага етди.

— Маҳсулотларимиз сифатига алоҳида эътибор беряпмиз, — дейди ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Мўйдинжон Обидов. — Бу йилдан бошлаб етти турдаги макарон маҳсулотлари ва турли қаҳвалар ишлаб чиқарамиз. Бу аёллар йилида хотин-қизлар учун янги иш ўринлари яратиш имконини беради.

* * *

● ЧИРОҚЧИ туман тайёрлов савдо очиқ ҳиссадорлик жамияти янги йилга пухта тайёргарлик кўрди. Бу ерда қиш ойларида ҳам аҳоли дастурхонини тўкин қилиш учун 16 тонна картошка, 125 тонна мева, 2,5 тонна узум ғамланди. Бу неъматлар шифохоналар, болалар боғчалари, мактаб-интернатларга ўз актида етказиб берилади.

БУГУННИНГ КАМОЛИ, ЭРТАНИНГ ЖАМОЛИ

Ўз моҳияти, мазмуни ила даврларга тенг яна бир йил муқаддас Истиқлолимиз зарварақларига битилди: тотувлик, тинчлик барқарор бўлган, бунёдкорлик ишлари кенг қулоч ёйган Оила йили билан мамнун ва миннатдор хайрлашмоқдамиз, Янги йил — Аёллар йилини ёруғ юз билан кутиб олмоқдамиз. Хушнудлигимиз боиси шуки, 1998 йил тарихий воқеаларга бой бўлди, озод ва обод мамлакатимиз шуҳратига шуҳрат қўшган ёруғ ҳамда қутлуғ кунлар кўп бўлди. Ҳур Ватанимиз қудрати, салоҳияти, халқаро обрўсини оширишга қаратилган муҳим тадбирлар амалга оширилди.

Йилнинг якунловчи ойи — декабрнинг сўнгги кунларида юртимизда юз берган, йўлимизни йўлчи юлдуздек ёритган, ақлидрокимизга, руҳиятимизга беқиёс завқ берган, маънавиятимизга қудрат бағишлаган, тараққиётимиз зафарларига ишончу эътиқодимизни оширган воқеаларни сланг. Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджети тасдиқланди, муҳим ҳаётий қонунлар қабул қилинди. Юртбошимизнинг нутқи сессияга кўтаринки руҳ бағишлади ва у дастурий мазмуни, таҳлилий қудрати, эзгу тамойилларга бойлиги билан бутун алқимизнинг диққат-эътиборини ўзига қаратди, янги-янги ташаббусларга қаноат бағишлади. Давлат бюджетида мамлакатимизда иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштириш, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кўпайтириш, халқимиз турмуш даражасини ошириш, аҳолининг ижтимоий муҳофазасини кучайтириш юзасидан муҳим чора-тадбирлар белгиланган.

Яна бир муҳим воқеа кишилар руҳиятида, уларнинг ҳаётида ўчмас сийрат қолдирди. 1998 йилнинг 23 декабрида Вазирлар Маҳкамасида ислоҳотлар самарасини ошириш борасида маҳаллий ҳокимият идоралари масъулиятини кучайтириш, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш Кадрлар тайёрлаш миллий дастури бўйича академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари қурилиши масалаларига бағишланган мажлис бўлиб ўтди. Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сўзлаган нутқи жуда катта ихлос, алоҳида қизиқиш билан кутиб олинди. Давлатимиз раҳбари ҳар биримиз йил якунларидан ўзимиз учун сабоқ ва тегишли хулосалар чиқариб олишимиз зарурлигини таъкидлаб, иқтисодиётимизни ислоҳ қилиш юзасидан қўлга киритилган ютуқларни теран шарҳлаб берди. **1998 йилнинг энг муҳим натижаси — бу шаклланган макроиқтисодий ва молиявий барқарорликнинг янада мустаҳкамланиши бўлди.** Мамлакатимиз иқтисодиёти ва унинг етакчи тармоқларида иқтисодий ўсиш тамойиллари яққол кўрингани ғоят қувончлидир. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, ўтган йил якунида ялпи ички маҳсулот 4,4 фоизга, саноат ишлаб чиқариш ҳажми — 5,8 фоизга, қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти — 4,8 фоизга, чакана товар айланиши — 12 фоизга, пулли хизмат кўрсатиш ҳажми эса 9,5 фоизга ошди.

Миришкор деҳқонларимиз 1998 йилда 4,6 миллион тонна ғалла ҳосили етиштирдилар. Бу 1997 йилдагига қараганда қарийб 850 минг тонна кўп демакдир.

Истиқлолимизнинг муҳим зафарларидан бири шуки, у чет эл сармоядорлари қизиқиши, ишончию ихлосини оширмоқда. Улар иштирокида Шўртан газ-кимё мажмуини қуриш, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводини реконструкция қилиш, Хўжаободдаги ер ости газ омборини, Ангрендаги каолин заводининг биринчи навбатини, Қўнғирот сода заводини ва бошқа кўпгина қўшма корхоналарни, Тошкент, Бухоро, Самарқанд ва Урганч шаҳарларида аэропортларни қуриш ишлари давом эттирилди. Бу каби ютуқларимиз иқтисодиётимиз пойдеворини янада мустаҳкамлади ва қисқа муддатли йиллик дастурлар ўрнига иқтисоднинг муҳим соҳаларини ислоҳ қилиш ҳамда тармоқларнинг ўртача муддатга мўлжалланган, аниқ мақсадлар сари йўналтирилган дастурларга ўтиш имконини берди. Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш дастури, Кадрлар тайёрлашнинг миллий дастури, Академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини қуриш дастури, Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва газ билан таъминлашга қаратилган дастурлар шулар жумласидандир. Президентимиз маърузасида ҳаққоний таъкидлаганидек, биз бугун қандай аҳволда эканимизни, эртага нимага эришмоқчимиз ва, энг муҳими, ушбу мақсадларга қандай қилиб эришиш мумкинлигини биламиз. Орзу, хаёл билимдан муҳимроқдир деганлар. Орзу амалга ошса, олға силжиш, тараққиёт бўлади. Теран хаёл довюракни қаҳрамон қилиб камол топтиради. Биз ана шундай саодатга муяссармиз. Дарвоқе, қуш парвоз учун, инсон бахт учун яратилгандир.

Ютуқларимиз, зафарларимиз янада залворлироқ бўлиши мумкинми? Ҳа, лекин қийинчиликлар ҳам кўп. Ахир, ҳаёт фақат гулга бурканган бўстон эмас. Осуда ва беғам ҳаётда сурур, ҳаловат йўқ. Яшашдан мақсад бутун юрт фаровонлиги ва одамлар бахтини кўзлашдир. Жамият манфаатига хизмат қилмаган умр умр эмас. Ҳазрати Навоий айтганларидек, Одами эрсанг демагил одами, оникум йўқ халқ ғамидин ғами...

Биз мураккаб даврда яшаяпмиз. Ўзининг Олло берган салоҳияти, чексиз кучга ишонган, ҳақ бахти учун яшаш истагида ёнган улуғ Президентимиз ўша анжуманда ҳар жабҳада ҳақиқат, ҳақиқат ва фақат ҳақиқат бўлиши даркор деб таъкидладилар. Ислоҳотларимиз ижросида қандай қийинчиликлар борлигини, ҳар бир фуқаро, бутун халқимиз билсин, айтинглар дедилар ва иқтисодиётимиз ривожига ўз таъсирини кўрсатаётган ташқи ва ички омилларга ҳамманинг диққатини қаратдилар. Ташқиси шуки, дунё иқтисодиётида, Жанубий Шарқий Осиё, айниқса Россияда авжга чиққан, бутун дунё молия тизимини издан чиқариб фалаж қилган иқтисодий инқироз оқибатлари бизга ҳам ўз таъсирини кўрсатмай қолмайди. Жумладан, жаҳон бозорида пахта толасининг қиймати 25 фоизга камайди. Ички омилларни айтсак, бу йил мамлакатимизда мўлжалга нисбатан 800 минг тоннага яқин пахта хом ашёси кам тайёрланди. Бу тахминан 250 минг тонна тола дегани. Оқибатда маълум ҳажмдаги валюта маблағи бой берилди. Булар хўжаликларнинг кўпчилигини молиявий жиҳатдан жуда қийин аҳволга солиб қўйди ва бундай вазият аҳоли турмуш даражасини яхшилаш йўлидаги тадбирларни жорий этишда муайян муаммоларни ўртага қўймоқда. Лекин деҳқонларимиз ёлғиз эмас. Кўрилган зарарни қоплаш ва 1999 йилги янги мавсумга тайёргарлик учун зарур маблағларни топиш хусусида ҳукумат қарори тайёрланмоқда. 1998 йилнинг ўзида пахтачилик, ғаллачиликка ихтисослашган хўжаликларга 94 миллиард сўм аванс берилди.

Шуни аниқ англашимиз керакки, ички муаммоларимизнинг е[illegible]ми жо[illegible]лардаги раҳбарларга, қолаверса фуқаролик бурчини тўла англаб етадиган инсонларга боғлиқ. Лекин ислоҳотлари шунчаки расмият учун, ҳисобот бериш учун ўтказаётганларга энди тоқат қилиш мумкин эмас. Ислоҳот дастурларини амалга оширишга нималар ғов солмоқда. Булар — беп[illegible]волик, юзакичилик, боқимандалик касалликларидир. Улардан қутулиш оғир кечмоқда.

Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг ҳуқуқий асослари яратилган, меъёрий ҳужжатларга эгамиз. Ер кодекси, «Қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкати) тўғрисида»ги, «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги, «Деҳқон хўжалиги тўғрисида»ги, «Давлат ер кадастри тўғрисида»ги ва бошқа қонунлар ҳаракатда.

Юртбошимиз ислоҳотларнинг асосий мазмуни ҳал этишимиз зарур бўлган учта масалада мужассамланган деб кўрсатиб берди.

Биринчидан, деҳқоннинг ерга, мулкка, жамоа даромадининг муайян қисмига эгалик ҳуқуқини мустаҳкамлаш шакли сифатида **мулкий пайни** жорий этиш;

иккинчидан, ҳар бир деҳқон, хизматчининг манфаатлари билан жамоа манфаатларини ўзаро уйғунлаштирадиган қишлоқ хўжалик корхонасини шакллантиришнинг ташкилий-ҳуқуқий жиҳатдан энг самарали шакли сифатида **жамоа хўжаликларини қишлоқ хўжалик кооперативларига (ширкатларига) айлантириш;**

учинчидан, ҳар бир хизматчининг даромади, оилавий фаровонлигини меҳнатига яраша бўлишини таъминловчи, хўжалик ичида меҳнатни ташкил этишга асосий восита бўлувчи **оилавий пудратни кенг жорий этиш.**

Ислоҳотларнинг муваффақияти раҳбарларга, биринчи галда туман, вилоят ҳокимликлари, хўжалик бошлиқларининг масъулиятини чуқур англашга, уларнинг фидойилигига, жонкуярлигига юртбошимиз такрор-такрор таъкидлаганларидек, ҳамма нарса бугун кадрларга ва яна кадрларга бориб тақалади. Бошлиқ бўлиш осон, бошқармоқ қийин. Ўз йўлини топган, изланувчан, одамларни бунёдкорлик ишларига сафарбар қила билган раҳбарлар бор жойда муаммолар дадил ҳал этилмоқда, ислоҳотларимиз ўзининг тотли самарасини бермоқда. Бунга кўплаб мисоллар келтириш мумкин. 1998 йилда санация қилинган 104 хўжаликнинг бугунги фаолияти ҳам бунинг шаҳодатидир. Илгари бутунлай зарар кўриб ишлаган хўжаликлар деҳқончилик учун ниҳоятда оғир келган ўтган йилни дурустгина фойда билан якунладилар. Улар тажрибасига таянган ҳолда 1999 йилда самарадорлиги паст ва зарар кўриб ишлаётган яна 150 тага яқин хўжаликни санация қилиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Йўл билмаган манзилга етолмас. Кадрлар тайёрлаш дастурини амалга ошириш энг долзарб вазифа. Энг муқаддас мақсаддир.

Давлатимиз раҳбари маърузасида яна бир олижаноб шоир баралла янгради:

Фарзандларимиз биздан кўра билимли, кучли, доно ва бахтли бўлишлари шарт. Фарзандларимиз — бизнинг ғуруримиздир.

Ҳамма нарса уларнинг камоли учун, бахтли истиқболи учун! Дастурда 1999—2000 йилларда 187 академик лицей ва касб-ҳунар коллежларини қуриш, 110 та шундай муассасаларни таъмирлаш белгиланган. 1999 йил бюджетидаёқ бу мақсадлар учун 34 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ йўналтириш кўзда тутилган.

Шоядки, Аёллар йили деб аталмиш муборак йилимизнинг ниятлари улуғ, у эзгуликларга тўлиқ бўлгусидир. Ҳар бир киши ўз бахтининг бунёдкори. Инсон жамият ва давлатнинг улуғвор манфаатлари учун қанча кўп фойда келтира олса, у шу қадар баркамолдир. Бу мурод ҳар биримизга насиб этсин!

НАФОСАТ, МЕҲР-МУҲАББАТ СОҲИБАЛАРИ

«Онани эъзозлаш бизнинг мамлакатимиз, халқимиз учун олий қадрият даражасида кўтарилган фазилат. Чунки аёлларимизни қанча улуғласак, ҳаётимиз чироғи, умримиз гули деб эъзозласак, демакки, оиламизни, Ватанимизни эъзозлаган бўламиз». Мухтарам йўлбошчимиз Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг олти йиллик тантаналарида сўзлаган нутқларида Аёлнинг, Онанинг жамиятдаги ва инсон ҳаётидаги ўрнига ана шундай юксак баҳо бериб, уларнинг ҳурматларини яна бир поғона кўтариб олижаноб таклифни ўртага ташладилар: «1999 йилни яхши ният билан Аёллар йили деб эълон қилсак... Ишончим комилки, янги йилимизни мунис ва дилбар аёлларимиз тимсолида нафосат йили, меҳр-муҳаббат йили деб аталиши маънавиятимизга янги мазмун ва тус беради, маънавий ҳаётимизга янги муҳим босқич бўлиб қолади».

Бобомерос буюк қадриятлар, адолатли, демократик жамият қуриш йўлидан бораётган мамлакатимиз хайрли-шафоатли ният — Онадек буюк, Аёлдек суюк, азиз ва мукаррам зот номи ила йили, йўлини бошлаётган экан, илло бу манзил саховатга, яхшиликка, файзу баракотга, дуога тўлади. Негаки, Аёллар жамият кўзгуси, поклик ва гўзаллик маъбудалари, инсонга жонидан жон берган, ҳаёт, тириклик фаришталаридир. Маънавиятдек пок булоқ бошида шунинг учун ҳам Аёл туради. Покликда, гўзалликда иймон намоён бўлганидек, Аёл қалби ҳам Оллоҳ нури билан жилоланган буюк мўъжиза, қудратли тимсол, енгилмас қалъа. Буюклиги шундан, суюклиги шундан бу зотнинг. У юрган йўлида гул ўсиб, у тутган қўлда миннат, халқ улғайиши ана шу ҳақиқатда. Шунинг учун ҳам оналикнинг буюк қисмати, меҳр-муҳаббат салтанати Аёлга инъом этилган.

Замину қуёшсиз гуллар очилмагандек Аёллрсиз ҳам тириклик, яшариш, тараққиёт йўқ. Шунинг учун ҳам бу ёруғ оламдан ўтган барча комил инсонлар Аёлга ўзгача ҳурмат-эътибор билан қараганлар. Пайғамбаримиз сарвари олам, Муҳаммад Мустафо саллаллаоҳу алайҳи васаллам «жаннатни оналар пойида» кўрганлар.

Жаҳонгир Искандар ҳам жаҳонга ҳокимликдан онага куллик минг бора азизлигини эътироф этган.

Қадим Шарқимизда эса Аёлни Ватанни севгандек севиб-ардоқлашган, қадрини баланд тутишган. Шеърият мулкининг султони Алишер Навоий эса:

Равза боғи висолин истар эрсанг,
Бўл онанинг аёғи туфроғи,

дея онани эъзозлашни саодат ва комиллик йўли эканлигини алоҳида таъкидлайди. Ҳазрат Хоразмий бунга жавобан «Бошим доим оёғингда ярашур» дея азиз бошларини аёлларнинг оёғидан пастда кўрганлар. Шоҳ Бобур эса:

«Юртда шоҳман, вале сенга қулдирман», дея башорат қилади. Гулни асрагандек Аёлни асраган бу ўрон заминимизда шунинг учун ҳам донолар туғилиб, алломалар камолга етган, фотиҳларининг овозаси етти иқлимга кетган. Негаки, парвардигор комил фарзандларни оналарнинг покиза ниятлари билан меҳр-муҳаббатидан, тоза, беғубор қалбидан яратади. Мамлакатимизда бугун бобокалонларимиздан мерос эъзозли қадриятлар, меҳр-оқибат Аёлга-Онага ҳурмат-эътибор қайтди.

Ватан ҳақ, муқаддас замин каби муборак каломлар Она сўзи билан сайқалланиб, улуғланганидек мустақил Ўзбекистонимизнинг илк Фармонлари ҳам Она-Аёлни эъзоздан, ҳурматдан бошланди. Негаки ҳар қандай давлатнинг қудрати ва салоҳияти аввало унинг Аёлига муносабати билан ўлчанади. Адолатли жамият барпо этиш йўлидан бораётган юртимизда эса хотин-қизлар ҳар томонлама муҳофазаланган, оналик ва болалик саодати давлат ҳимоясида. Дунёда биринчи бўлиб «Соғлом авлод учун» орденининг таъсис этилиши фикримизнинг ёрқин далилидир.

Муҳтарам Президентимиз «ҳар қандай жамоани, ҳар қандай жамиятни аввало аёллар обод этади» дея миллатимиз тақдири, насл-насабимиз соғломлиги таянчи бўлган Аёлларга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Қувончли томони шундаки, мамлакатимизда Оилани, Аёлни болаларни ҳимоялаш ҳукумат даражасига кўтарилди. Аслида оилани ҳимоя қилмоқ Аёлни ҳимоя қилмоқдир. Негаки, оиланинг жамоли ва камоли кўп жиҳатдан аёлларга боғлиқ. Аслида оилани бало-қазолардан асрагувчи қалқон ҳам аёлдир. Афсуски, тараққиёт ва ривожланишлардан кўз юммаган ҳолда айтишимиз мумкинки, шўролар замонида минг йиллик бебаҳо қадриятларимиздан узоқлашиб, аёлларни эркаклар билан тенглаштириш сиёсати ниқоби остида гўзаллик маликалари, хонадон бекалари оғир ишларга жалб этилди, улар кечки сменаларга ишлатиб «ударник» қилиб оиласидан, болаларидан узоқлаштирилди, бир сўз билан айтадиган бўлсак, аёлдан бекалик, оналик, гўзаллик имкониятлари тортиб олинди.

Натижада оила ҳаловати, рўзғор-хонадон таровати бузилди. Бобомерос китобхонликлар, шеъру шукуҳга тўла ўтлуғ суҳбатлар, момолардан эртаклар тинглаб кашта тикишлар, ҳунар ўрганишлар барҳам топди. Натижада оила аталмиш салтанатдан файз кетди. Аёллар кун бўйи иш билан банд бўлиб, болалар ўз ҳолига қолди. Эркаклар эса ҳаловатни кўчадан, чойхонаю доравралардан излади. Оилавий ажримлар кўпайиб, ёлғина фарзандлар ота ёки она меҳрига зор бўлиб қолдилар. Ана шу ўйланмай қилинган иш натижасида одобни инсонийлик мезони деб билган ўзбек хонадонларига ҳам ўғрию нашавандлар бемеҳру беномуслар, порахўрлар, ҳатто қотиллар ҳам оралади. Шунинг учун ҳам йўлбошчимиз озодликнинг биринчи кунидан маънавиятга, айниқса, аёл маънавияти, оила маънавиятига эътиборни қаратдилар. Негаки, жаҳон узра қад ростлаётган Ўзбекистонимиз келажагини, бўй-бастини миллатимиз эртасини соғлом фикрли, баркамол, бобокалонларидек мард, жасур, ғурурли авлод бунёд этади. Ватанининг, миллатининг ному шанига аталган бундай мукаррам зотлар эса оилада, онанинг муқаддас алласи, орзулари ва тўғри тарбияси силсиласида камолга етадилар. Шунинг учун ҳам юртимиз бугун Аёлга-Онага ўзгача эҳтиромда. Ўзбек аёлининг юрагида эса жасур, мард, оқила ва барно момолари Тумарис, Тегинабегим, Бибихоним, Гавҳаршодбегим, Нодирабегим, Хонзодабегим, Жаҳонотину Анбаротиндек доно бузрукларнинг фазилатлари, валиялик хислатлари меҳр-муҳаббат дарёсидек оқмоқда. Шундан бугун мамлакатимиз аёллари жамиятнинг барча қатламларида фаол иштирок этмоқдалар. Оддий фермерлардан тортиб юқори раҳбар лавозимларигача уларнинг вакиллари бор. Фактларга разм ташласак, Ўзбекистонимизда меҳнат ресурсларининг 45 фоиздан ортиғини хотин-қизлар ташкил қиларкан. Саноат, қишлоқ хўжалиги қурилиш транспорт ва алоқа соҳаларининг етакчи тармоқларида аёллар цех, бўлим ва тузилмаларни бошқармоқдалар. 16.500 га яқин аёл илмий тадқиқот муассасаларида ишлашади. Улардан 200га яқини фан доктори, 2900 нафаридан ортиғи фан номзодлари, 2 нафари Республика Фанлар Академиясининг академиклари, 9 нафари эса Академиянинг мухбир аъзоларидир.

Айни дамда мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида меҳнат қилаётганларнинг 60 фоизидан ортиғини хотин-қизлар ташкил этади. Улар орасида хусусий ер эгалари, деҳқон-фермер хўжалигининг раҳбарлари, ижарачилар, кумуш тола ижодкорлари бор. Шуниси мақтовга сазоворки эл дастурхони тўкинлигини таъминлаётган — гўшт, тухум, сут маҳсулотларининг ярмидан кўпини хотин-қизларимиз ўз меҳнатлари, қобилияту тадбиркорликлари билан етиштирмоқдалар.

Йилимизнинг Аёллар номи билан аталишини содда ва самимий дилбар ва меҳридарё қишлоқ аёллари ҳам алоҳида шукуҳ, фахр-ифтихор, айни дамда юксак масъулият сифатида қабул қилдилар. Уларнинг қайноқ қалбидан отилиб чиқаётган сўзларга, таҳририятимизга келаётган дил номаларига қулоқ тутсанг, нигоҳ ташласанг бунинг гувоҳи бўласан,киши.

Муяссар ТЕМИРОВА-Ўзбекистон Қаҳрамони:

— Онани эъзозлаганнинг йўли ҳам, дили ҳам нурли бўлади. Шу маънода Ўзбекистоннинг йўли оналар дуолари ила нурланиб, истиқболи порлоқ бўлиб, номи олам узра боқий туражак.

Обида ҲАМРОЕВА-Меҳнат Қаҳрамони:

— Инсон учун бу оламда оила тинчлигидан муҳимроқ нарса йўқ. Оила камоли аёллар қўлида. Уқувли аёл, эпчил бека ҳам рўзғорини эплайди, ҳам давлат ишини. Негаки, ижтимоий ҳаётдан ажралган аёл бугунги давр талабига монанд фарзанд тарбиялай олмайди. Аёлнинг ҳам жамиятдаги, ҳам оиладаги мавқеини оширган йўлбошчимизга раҳмат!

Фотима ХЎЖАЕВА-тадбиркор, «Нисо» тикувчилик фирмаси раҳбари:

— Қоп кўтариб бозорма-бозор юриш, фарзандлари, оиласидан йироқларда пул топиш учун сафарга чиқиш гулдек нозик биз аёлларга ярашмайди. Меҳнат, ҳунар кетидан ҳам ҳалол пул топиш мумкин. Чеварман, ўзимдек ҳунарманд аёлларни йиғиб фирма очдим. Ўша қоп кўтарган аёллардан чеварларим кўпроқ ва баракалироқ пул топишаяпти. Яна оиласи даврасида тинч-хотиржам яшашаяпти.

Эркаклар мард ва жасур бўлган жойда, аёллар оғир меҳнатда қолмайди.

Гулчеҳра Наврўзова, — Кўп болали она.

— Аёл билан олам ва одам гўзал. Аёлларсиз ҳаётни бир тасаввур қилинг-а? Янги йилимиз насиб бўлса гўзаллик йили, нафосат, саховат йили бўлади.

Ҳа, янги йилимиз Гулчеҳраю Дилоромлар, Гуландому Гулноралар, Муборагу Муаззамлар, Ойдиною Ойсанамлар, Малоҳату Муқаддаслар, Мунаввару Мукаррамалар, Ҳалимаю Маликалар, қўйингки, гўзаллар, меҳрибонлар йили, дилбарлару дилдоралар йили бўлади. Эҳ-ҳе бу йил яна қанча чиройю малоҳатларга, қуту баракаларга, яхшилигу эзгуликларга ном бўлади.

Янги йил остонасида туриб дилим қувончу фахрга тўлиб, иқрор бўламан. Қалби юрт меҳри ила ёнган, юзлари қуёшда қорайган, қўллари меҳнатда қотган дилбар аёллар, жони-жонимга туташ, юраги юрагимга, тилаги тилагимга ўхшаш онажонлар, дилрабо опа-сингил янги йил сизнинг йилингиз. Сиз эса юртнинг, миллатнинг, халқнинг яратувчиси-Онасисиз. Миллатнинг, халқнинг тақдири сизнинг қўлингизда. Сиз мустақиллик қаҳрамонлари, замонамиз фахрисиз. Ниятим ҳар бир аёл ўзлигини, буюклигию суюклигини англасин, аждодларга, келажакка муносиб фарзандлар тарбиялаб, аёллик тахти, оналик бахти, бекалик салтанатига эгалик қилсин. Зеро:

Бу кўҳна оламнинг гулидир Аёл,
Ҳар эзгу манзилнинг йўлидир Аёл.

Амина ҚОДИРОВА.

Янги 1999 йилни Ангор туманидаги Қўзи Тўлаков номли деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси аъзолари ҳам меҳнатда қувончли ютуқлар билан кутиб олишди. Юртимиз бозорлари тўкин, ноз-неъматлар арзон бўлишида уларнинг ҳам муносиб улушлари бор.

Ушбу жамоага 220 та оилавий деҳқон хўжалиги бирлашган. Азамат миришкорлар пахтачилик ва ғаллачилик билан бирга сабзавотчиликда ҳам юқори ҳосил олишга эришмоқдалар. Имкониятлардан оқилона фойдаланиб, илғорлар тажрибасига таяниб йил мобайнида икки-уч мартадан ҳосил етиштиряптилар. Дала фидойилари 205 гектар майдонда кечки карам, сабзи, турли хил кўкатлар ўстирдилар. Байрам арафасида уларни эл дастурхонига тортиқ этдилар. Шуниси эътиборлики, ангорликлар етказиб берган маҳсулотлар сифатлилиги ва арзонлиги билан харидорларга ниҳоятда манзур бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1 Хурсаной ва Ўрол Бектошевларнинг оилавий деҳқон хўжалиги аъзолари экинлардан мўл ҳосил етиштириб, уюшмада илғорлар сафидан ўрин олишди. 2. Кечки карам йиғиштириб олинаётган пайт.

И. ХЎЖАЕВ олган суратлар (ЎзА).

САОДАТМАНДЛИК

Ўтган йил халқимиз, Ватанимиз учун ҳар томонлама зафарли, хайр-баракали, шарофатли келди. Инсон манфаатлари, кейин Оила йили ҳам тулушимизга ўз хайли таъсирини кўрсатди. Аввало йилимизнинг тинч осуда ўтгани бизнинг бахтимиздир. Яна Оила йилида қадр-қиммат, оқибат, эндошлик ва қондошлик каби миллий фазилатларимиз чуқур илдиз отди. Юртимиз озодлиги ва озодлигини йўлида катта ишлар қилинди. Янги корхоналар, улкан иншоотлар барпо этилди. Ватнимиз қудрати ва салоҳиятини, халқаро обрў-эътиборини оширадиган кўплаб тадбирлар ўтказилди.

Аслимиз, наслимиз ким эканлигини тийрак англаб, ўзлигимизни ўзбеклигимизни жаҳон ичра намоён этдик.

Дунёни гўзаллик қутқаради, дегандар. Шу маънода янги йилимизни Аёллар йили деб аталишида катта мазмун яширинган. Насиб бўлса, ўз номи билан бу йил Онадек азиз ва мўътабар, Аёлдек қалби гўзал ва меҳрли бўлади. Ишонаманки, бу йилда фақат яхшилик, саховат, эзгулик юртимизни ошиён этади. Чунки ёруғ оламда Онани, аёлни, сингилни эъзозламаган, ҳурматини жойига қўймаган бирор зот йўқ. Ҳаёт тажрибамдан англаганманки, аёл эъзозланган, она шарафланган оила ҳамиша бахтга йўғрилиб яшайди. Асалхон, Моҳирахон исмли икки келиним бор. Келинларим ширинсўз, чевар, ақли расо, ҳам давлат ишини аъло даражада бажаришади, ҳам рўзғоримизни гулдек қилиб қўяди. Шунинг учун ҳам маҳалламизда ҳатто туманимизда ҳам бизнинг оила ибратли ҳисобланиб, бир неча бор тақдирланган. Ўзим ҳам ибратли қайнона кўрик-танлови ғолибиман.

Ниятим аёл меҳридан, она муҳаббатидан, лобар қизларимиз камолидан хонадонларимиз нурга, зиёга тўлсин. Хонадонлар обод ва фаровон, аёллари саодатманд юртнинг эса қудрати бекиёс бўлади.

Дилбархон МАМАДАЛИЕВА, Уйчи тумани.

ҒАЛЛАЗОР ИЖАРАЧИЛАР ТАСАРРУФИДА

Кўриқ Улуғнор тумани ғаллакорлари ўтган йили кузида мавжуд 240 гектар майдонга «Уманка», «Купова», «Горлица», «Половчанка» каби серҳосил ва тезпишар навларни экдилар. Барча буғдойзорлар икки марта ўғитланди.

Барча майдондан оилавий пудрат асосида 5-6 гектардан ижарачиларга бўлиб берилди.

ХОРИЖБОП

Томди тумани чорвадорлари «Шарқ» ишлаб чиқариш савдо фирмаси билан яқин ҳамкорлик ўрнатдилар. Фирмада чорвадорлар етказиб бераётган қоракўл ва қўй терилари қайта ишланиб турли маҳсулотлар тайёрланмоқда. Бугунги кунда фирмада чўпонлар учун пўстин, бош кийим, қўлқоп, шунингдек, сифатли қоракўл терисидан экспортбоп кийим-бош тикилмоқда. Ҳар бири жаҳон бозорида 600 доллардан баҳоланаётган қоракўл пальтоларга талаб катта.

Ислоҳот қирралари

БАНК МИЖОЗГА ПЕШВОЗ

Кўзланган ёруғ манзил — истиқбол сари дадил одимлаётган мустақил мамлакатимизда бозор муносабатлари тобора чуқурроқ қарор топиб бораяпти. Бундай шароитда иқтисодий ислоҳотларнинг янги-янги қирралари намоён бўлмоқда. Яъни маҳсулот ишлаб чиқарувчи бозорда ўзининг барқарор ўрнини топиш учун харидор излаяпти, унинг талаб-эҳтиёжини ўрганмоқда. Хизмат кўрсатувчи муассаса ва ташкилотлар ҳам ўз мижозлари сафини кенгайтиришга, уларга мумкин қадар қулайлик яратишга интилишаётир. Бошқа кўпгина соҳаларда бўлгани каби банк тизимида ҳам соғлом, ўзига хос рақобат кўзга ташланаяпти. Мулкчиликнинг турли кўринишлари тобора кенг қарор топаётган, банкларнинг янги-янгилари очилаётган ҳозирги пайтда бундай рақобатнинг бўлиши табиий. Ана шундай мураккаб шароитда мижозларга моҳирлик билан хизмат кўрсатаётган, уларга турли қулайликлар яратаётган, замонавий иш усулларини қўллаётган банклар ижодий рақобатда ғолиб чиқиб, ўзининг иқтисодий кўрсаткичларини тобора яхшилаб боради.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар Миллий банки Бухоро вилояти бўлими нисбатан ёш бўлса-да, молиявий хизмат кўрсатиш борасида ўз ўрнига эга бўлишга дадил интилаётган меҳнат жамоаларидан бири ҳисобланади. Шу ўринда биргина қиёсловчи рақамни келтириш жоиз: 1997 йилнинг ўрталарида Миллий банк Бухоро вилоят бўлими 350 мижозга хизмат кўрсатаётганди. 1998 йил охирига келиб мижозлар сони 850 дан ошиб кетди. Шунга мувофиқ равишда иш ҳажми, даромад миқдори ва бошқа иқтисодий кўрсаткичлар ҳам ошди. Хўш, бундай салмоқли натижаларга қандай омиллар ҳисобига эришилаяпти? Бу саволга жавобан банк бошқарувчиси Насриддин Фотиевич Бўронов шундай деди:

— Илгари мижозлар Қоракўл, Олот, Ғиждувон, Шофиркон сингари олис туманлардан 80-100 чақирим йўл босиб вилоят марказига келишарди. Баъзан битта ишни битказиш учун шунча узоқ масофадан келишга тўғри келарди. Буларнинг барчаси мижозларга катта ноқулайликлар туғдирарди. Аввалларни мижозлар банкка қараб юришган бўлса, кейинги бир-бир ярим йил давомида биз уларга пешвоз чиқдик. Агар таъбир жоиз бўлса, банк мижозлар томонга қарабодим ташлади. Миллий банк вилоят бўлимининг туманларда филиаллари очилди. Хусусан, 1997 йили Ғиждувонда, 1998 йили эса Қоракўл, Когон, Қоровулбозор, Шофиркон туманларида шундай бўлинмалар фаолият кўрсата бошлади. Вобкент ва Ромитан туманларида ҳам филиаллар ташкил этиш борасидаги саъй-ҳаракатларимиз ниҳоясига етказилди.

Суҳбатдошимиз фикр-мулоҳазалари мағзини чақсангиз, масаланинг бошқа жиҳатини ҳам илғаб олиш қийин эмас. Туманларда филиал очиш замирида мижозларга қулайлик яратиш, узоғини яқин қилиш билан бирга уларнинг меҳр-муҳаббатини, ишончини қозониш асосида ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва биргаликда ишловчи хўжалик, корхона, ташкилотлар сафини тобора кенгайтириб боришдек эзгу мақсад ҳам мужассамдир. Зотан, бозор муносабатлари шароитида, банк тизими ривожланиб, янги-янги муассасалар очилаётган пайтда мижозларни йўқотиб қўймаслик, уларнинг талаб-эҳтиёжларига ҳушёрлик билан жавоб бериш, хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш ҳаёт тақозоси. Ана шу мезонларга амал қилган банкгина ривожланади, ўз мижозларини кўпайтиради, молия бозорида ўзининг барқарор ўрнини топа олади. Бир сўз билан айтганда бундай шароитда фаолият кўрсатиш, рақобатга бардош бериш, ундан устунликка эришиш осон эмас. Шунинг учун ҳам Миллий банк Бухоро вилояти бўлими ходимлари мижозларга кўплаб қулайликлар яратишга интилмоқдалар. Хусусан, кўпгина банкларда пул ўтказиш бўйича мижозлар билан фақат тушликкача ишлаш одат тусига кириб қолган. Бу ерда эса шундай чекланишга барҳам берилган. Мижозлар соат ўн олтигача қадар қабул қилиниб, уларнинг ишлари битказиб берилади. Яна бир енгиллик шундан иборатки, мижоз ҳисоб рақами очгани учун банкка ҳеч қандай ҳақ тўламайди. Мижозлардан банк хизмати кўрсатилгани учун олинадиган ҳақ миқдори ҳам бошқа жойларга нисбатан бирмунча кам қилиб белгиланган. Пул ўтказиш операциялари Миллий банк тизими ичида амалга оширилса, хизмат ҳақи эллик фоиз олинади. Республика бюджетидан молияланувчи муассаса ва ташкилотларга бепул банк хизмати кўрсатилаяпти.

Банк томонидан ажратилаётган узоқ муддатли кредитлар асосан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга хизмат қилувчи йирик корхоналарга берилаётганлиги эътиборга лойиқ. Бухородаги «Қоракўл заводи» ҳиссадорлик жамияти, хом ашёни қайта ишловчи Греция — Ўзбекистон қўшма корхонаси шулар жумласидан. Ободонлаштириш учун плиткалар ишлаб чиқарадиган «Ж-М» Ўзбекистон — Эрон қўшма корхонаси маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёж ортиб бораётганлиги ҳисобга олиниб, уни янада кенгайтириш учун беш йилга 50 миллион сўм миқдорида кредит ажратиш масаласи ҳам ижобий ҳал этилди.

1998 йил август ойида Қоракўл туманида ташкил этилган филиал жадал ривожланаётган бўлинмалардан бири саналади. У дастлаб уч мижоз билан иш бошлаган бўлса, ҳозирги пайтда улар сафи 150 дан ошиб кетди.

— Фаолиятимизни 22 миллион сўмлик Устав жамғармаси билан бошлаган эдик, — дейди Қоракўл туман филиали бошқарувчиси Олим Жумаев. — Мижозларимиз, даромад ҳажми ой сайин ошиб бораяпти. «Бахт» ширкат хўжалиги, 40 дан зиёд деҳқон-фермерларга банк хизмати кўрсатаяпмиз. 20 миллион сўмдан зиёд бир йил муддатгача бўлган қисқа муддатли кредитлар кенг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, савдо, маиший хизматни ривожлантириш йўналишларига ажратилди. Шу жумладан «Меҳнат» ишлаб чиқариш-савдо корхонасида нон маҳсулотлари, макарон ва бошқа озиқ-овқатлар тайёрлашни кўпайтиришга молиявий мадад берилди. Нақд пул тушумининг ой сайин кўпайиб бораётганлиги ҳам туман иқтисодиётини мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этаяпти. Масалан, дастлабки ойларда нақд пул тушуми 2-5 миллион сўм бўлганди, бир неча ой ўтгач, бу кўрсаткич 80-100 миллион сўмга етди.

Қоракўл тумани филиалида, Миллий банк Бухоро вилоят бўлимида ўз касбига меҳр қўйган малакали мутахассислар мижозларга сидқидилдан хизмат қилишаяпти. Бош собчи Бахтиёр Ниёзов, кредит бўлимидан Ихтиёр Бобоқулов, пул муомаласи бўлимидан Насрулло Давлатов, пул тушуми бўлими мудири Шохсанам Камолова шулар жумласидандир.

Юртбошимиз Ислом Каримов раислигида Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда банк хизмати кўрсатишни янада такомиллаштириш, капитал маблағлар самарадорлигини оширишдек долзарб масалаларга алоҳида тўхталдилар. Муҳокама жараёнида билдирилган таклиф-мулоҳазалар, йўл-йўриқлар Миллий банк Бухоро вилояти бўлими, унинг туманлардаги филиаллари ходимлари учун ҳам, шубҳасиз, ҳаракат дастури бўлиб қолади.

С. АЛИЕВ.

ЧИННИ ОПАГА ТАСАННО!

Чинни опа Раҳмон чўпонга турмушга чиққанда ўн саккиз яшар қиз эди. Аммо шаддодлиги, ғайрати, шижоати жиҳатидан унча-мунча йигитлардан қолишмасди. Э-ҳе, шундан буён қанча сувлар оқиб кетди. Бу орада улар ўн фарзандли, олти неварали бўлишди. Лекин Чинни опадаги шижоат сўнмади. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз мустақил бўлиб, ишбилармонларга кенг йўл очилганда чидаб туролмади:

— Дадаси, — деди у бир куни эрига, — ҳукуматимиздан айланай, деҳқон-фермерларга кўп эътибор беряпти. Биз ҳам деҳқон-фермер хўжалиги тузсак-чи?

— Иби, ўйлаб гапиряпсанми, онаси? Мен бир саводсиз чўпон бўлсам, сен ҳам ўрта мактабни битиргансан, холос. Бу деҳқон-фермер хўжалик деганнинг ўзи бўлмас-ов. Бунинг учун аллақанча ҳужжатлар керакдир. Майли, ҳужжатларни тўплаб фермер хўжалик туздик ҳам, дейлик. Лекин унинг ҳисоб-китобини ким қилади? Қўй энди, онаси, ортиқча ташвишларни. Бизни чўпон таёғидан қўймасин. Ризқимизни озми-кўпми, териб еб юрибмиз-ку.

Чинни опа Эргашева ҳам анойилардан эмас. Бир ишни бошладими, охирига етказмай қўймайди. Эрнинг у ёғидан ўтди, бу ёғидан ўтди, ётганда ҳам, турганда ҳам шу гапни айтаверди-айтаверди, хуллас қулоғини қоқиб қўлига берди. Раҳмон ака охири «майли, тузганимиз бўлсин» деганини ўзи ҳам билмай қолди.

Шу билан Чинни опанинг эзгу мақсад йўлидаги ташвишлари бошланди. У елиб-югуриб, барча ҳужжатларни йиғди ва «Рўзи» деҳқон-фермер хўжалигини тузди.

Шундан буён орадан беш йил ўтди. Чинни опа бошлиқ «Рўзи» деҳқон-фермер хўжалиги довруғи Жондор туманидан чиқиб, Бухоро вилоятининг чекка-чекка қишлоқларигача бориб етди.

Ҳозир қарамоғларида 100 гектар ерлари бор. Ўтган йили 69 гектар майдонига пахта, 21 гектарига буғдой ва яна 10 гектарига беда экишганди. Ҳосил бир бўлиб берди, асти қўяверасиз, режалар ошиб кетди. Чинни опанинг хомчўтларига қараганда 1999 йил 5 миллион 900 минг сўм атрофида даромад олишлари керак. Олдинги йиллардаги даромадлари ҳисобидан иккита трактор, битта бульдозер ҳам сотиб олишди.

Ишлар ривожланаётгани, даромадлари ошаётганини кўрган яқин атрофдаги қишлоқдошлари ҳам «Рўзи» деҳқон-фермер хўжалигига аъзо бўлишди. Чунки Чинни опа ўз ишчиларига ҳар ойда олти минг сўм пул беряпти, бир йилга етадиган буғдой, қолаверса, ёрдамчи хўжалиги ҳисобидан арзон нархдаги гўшт билан таъминлаб турибди.

Раҳмон аканинг чўпончиликни йиғиштириб қўйганига ҳам анча бўлди. Йўқ, бундай десак унчалик тўғри бўлмас. У эски иши билан «орани очиқ» қилган, ҳозир ўзининг ёрдамчи хўжалигидаги 40 та қорамол ва 30 та қўй парвариши билан банд.

— Шу аёл зотига қойил қолиш керак, — дейди Раҳмон ака, — хотинимнинг тиниб-тинчимаслиги туфайли биз ҳам мулкдор бўлдик. Еримиз бор, молимиз бор, машинамиз бор... Яхшиям, бундан беш йил муқаддам фермер хўжалик тузишга рухсат берган эканман. Бўлмаса, юраверарканмиз, пешонамизга ёзилгани шу, чўпон таёғидан айирмасин деб...

Чинни опага ўхшаган фидойи аёллар мамлакатимизда бисёр. Зеро, юртбошимиз 1999 йилни Аёллар йили деб эълон қилар эканлар, айнан Чинни опа Эргашева каби ҳалол ва пок, фарзандларию, уй-рўзғор ташвишларидан-да ортиб, эл-юрт фаровонлиги йўлида меҳнат қилаётган мунис ва меҳрибон онажонларимиз фидойилигини назарда тутган бўлсалар ажабмас.

Илҳом САФАР, ЎзА мухбири.

«САҲРО КЕМАСИ»

Туя — ҳа... бойли... ги.
Унинг сутида... да-
рдга даво, ... хш
шубот олина...
хуштаъм тао...
матбаҳо саноат...
си ҳисобланади. ...
600 килограммгач...
бемалол кўтара...
Шунинг учун ҳам...
боларимиз юк т...
туядан кенг фойд...
ган.
Бугунга келиб...
вилоятда 6 минг...
боқилмоқда.
Туяни «саҳро...
деб бежиз айт...
Учқудуқ тумани...
ги пайтда туячи...
эътибор қарат...
ланди. Хўжалик...
нспорт восита...
да туялардан...
фойдаланилм...
пайтда туяла...
чўпон-чўлиқла...
ларига қишл...
озиқ-овқат т...
Айрим отарла...
дамида қудуқ...
қариш йўлга...
эса хўжалик...
дий томонид...
бўлишига қў...

ЛАЗЗАТЛАРДАН ЛАЗЗАТЛИРОҚ

Қайсики жабҳада ҳалоллик устун бўлса, ишлаб чиқаришга илм-фан ютуқларини жорий қилиб, одамлар бошини қовуштириб ҳаракат қилинса, самараси зиёда бўлаверади. Бунга хўжалигимиз мисолида амин бўлаётирмиз. Баҳорда олти юз эллик гектар майдонга «Фарғона-3» навли чигит эккандик. Умумий пахта майдонининг ярмига яқини андижонликлар усулида — плёнка остига экилганди. Ўтган йил мавсум жуда серёғин келди. Эллик мартадан ортиқроқ ёмғир ёғди. Деҳқон яна синовдан ўтди. Хўжалигимиз азаматлари вилоятда биринчилардан бўлиб йиллик пахта тайёрлаш режасини уддаладилар. Йиллик режа 116 фоизга етди. Гектаридан 43 центнердан ҳосил кўтарилди. Айрим бригадаларда 48-50 центнердан ҳосил олинди.

Бизда қишлоқ хўжалиги экинларининг деярли барча тури парвариш қилинади. Асосан уруғ етиштирилади. Уруғчиликка ихтисослашган хўжалигимиз истиқболи порлоқ. Иқтисоди бақувват. Имконлари катта. Кези келганда шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, уруғ етиштиришнинг ўзи бўлмайди. Талаб катта, масъулият юқори. Ахир, биз етиштирган уруғ қайсидир хўжаликнинг эртанги истиқболини белгилайдида. Уруғ ҳалол-пок деҳқон қўлида бўлиқ бўлади. Буни тажрибада минг карра кўриб, хулоса чиқардик.

Ғаллачиликда ҳам хўжалигимиз ўзига хос тажриба мактаби очди. Ўтган йили режадаги бир ярим минг тонна ўрнига бир минг саккиз юз тонна сифатли ғалла етиштирилди. 478 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 51 центнердан ғалла олинди. Ютуқларимизнинг гарови агротехникага тўла амал қилингани, ғаллазорлар оилавий пудрат асосида одамларга бўлиб берилганида деб биламиз. Президентимиз Ислом Каримов ғалла ўрими мавсуми пайтида Андижон ва Фарғона вилоятларига ташрифи чоғида, қишлоқ хўжалиги ходимлари билан мулоқотда ғалла уруғчилигига алоҳида эътибор беришни таъкидлаган эдилар. Бу таклиф биз учун дастуриламалдир. Шунга кўра Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш марказининг Андижондаги суғориладиган ерларда ғалла ва дуккакли ўсимликлар илмий тадқиқот институтининг Наманган филиали бизнинг хўжалигимиз базасида очилди. Унинг асосий вазифаси ғаллачиликда комплекс илмий тадқиқотлар олиб борилиб, ғалла ва дуккакли экинларнинг серҳосил, юқори сифатли навларини яратишда иштирок этиш ва туманлашган навларни синаш ҳамда уларни ишлаб чиқаришга тавсия қилишдан иборатдир. Ғалла етиштиришда ер ва сув заҳираларидан оқилона фойдаланиш, маблағлар сарфини камайтириш, тупроқ унумдорлигини ошириш технологиясини ишлаб чиқиш, бегона ўтлар, зараркунанда ва касалликларга қарши курашишнинг биологик усулларини қўллаш, алмашлаб экиш тизимида илм-фан ютуқларини жорий қилиш филиал ходимлари вазифасидир. Бу хайрли ишда дастлабки қадамлар қўйилди. Жамоа хўжалигимиз ҳудудидан 300 гектар ер ажратиб берилди. Филиалга раҳбарлик ҳам зиммамга юкланди. Тажриба ишлари бошланиб кетди. Олтмиштадан кўпроқ навли буғдой алоҳида-алоҳида тажриба учун экиб ундирилди. Уғитлаш ҳам ниҳоясига етди. Маҳаллий шароитда синаб кўрилаётган навлар ривожланган чет мамлакатлар ва Марказий Осиё давлатларида ўстирилиб, юқори самараларга эришилган. Масалан, Франциянинг тўрт хил нави, Венгриянинг ўн икки хил, Россиянинг йигирмадан ортиқ навдаги ғалласи синов майдончаларига экилди. Ўзбекистонда етиштирилаётган ўнга яқин маҳаллий навлар ҳам синаб кўрилади. Давлат нав синаш участкасида агроном-агрохимик Аҳмаджон Абдуллаев, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди Абдулла Мўминовлар ўз вазифаларини сидқидилдан бажаришаётир. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими, тажрибали мутахассис Роман Акчурин ҳам қимматли маслаҳатларини бериб турибди.

Хўжалигимизда бир қарич ернинг умри зое ўтмайди. Бир йилда ихтиёримиздаги ҳамма майдондан уч марта ҳосил олишга одатланганмиз. Август ойининг бошида ғалладан бўшаган ўн гектар майдонга «Қизил мирзойи» навли сабзи экилганди. Ҳар гектаридан ўртача 260 центнердан ҳосил олинди. Ўзингизга маълум, бозорда сабзи сув текин. Уни етиштириб сотганлар харажатларини аранг қоплашади. Биз ўзимиз етиштирган сабзини чорва озуқаси учун ишлатаяпмиз. Чунки сабзи истеъмол қилган чорва моллари соғломлашади. Она бўлиши тезлашади. Соғлом бузоқ олиш имкони кўпаяди. Силосга солиштирсак, сабзи таркибида витаминлар кўп, тўйимлилик даражаси юқори. Сабзи еган молларда касалликларга қарши фаолият кучаяди.

Ўн гектар майдонга буғдойдан сўнг чорва озуқаси учун қизилча экилганди. Ҳар гектаридан 650 центнердан ҳосил олинди. Бунинг эвазига чорвачилик ривожланаётир. Кейинги беш йилда хўжаликда чорва моллари бош сони сурункали кўпайиб бораётгани қувончли. Чорвачилик ўтган йили тўққиз фоиз рентабеллик билан якунланди.

Етти гектар майдонга ош қизилчаси экилганди. Ҳосил кўнгилдагидек бўлди. Етиштирилган маҳсулот ҳарбийларга, касалхоналар ва болалар боғчаларига берилаётир. Ўн гектар майдонни ғалладан сўнг ижарачиларга бердик. Улар мош экишди. Ҳисоб-китобга қараганда икки ойда ҳосил етиштирилди. Ҳар гектар майдондан ўртача юз минг сўмдан даромад қилинди.

Буғдойдан бўшаган 30 гектар майдонга картошка экилганди. Картошка ҳосили мўл бўлди. Голландия уруғидан катта хирмон яратилди. Ҳар гектаридан 240-245 центнердан сифатли маҳсулот йиғиштириб олинди. Дастлабки ҳисобимизча, ҳар гектар майдонга экилган картошкадан камида 220-230 минг сўмдан соф фойда оламиз. Наманган тупроғида чет элникидан қолишмайдиган картошка уруғи етиштиришга асос солганимиздан фахрланамиз. Голландиядан келтирилган 22 хил навдаги картошка кичик тажриба участкаларида агротехникасини, ҳосилдорликни, сифатини аниқлаш мақсадида етиштирилди. Натижа биз кутгандан ҳам зиёда бўлди. Аллоҳга минг қатла шукурки, бу ёғига баракасини берсин.

Қаранг, саккиз килограмм кунгабоқар уруғини икки йилда 20 тоннага етказдик. Американинг «Пионер» фирмасидан «Корел» ва «Эфх-233» навли кунгабоқар уруғи олиб келиб буғдой ўриб олингач, экқандик. Натижа зўр бўлди. Келгусида аҳолининг кунгабоқар мойига бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш учун дастлабки қадамлар қўйилди.

Хўжалик иқтисодини ҳар томонлама ривожлантириш борасида тинимсиз изланаётирмиз. Бизда барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишловчиларга арзон нархларда мунтазам бериб борилади. Хўжалик ҳудудида бирорта зориққан оила йўқ. Бу — катта қувонч эмасми? Бу ишлар асосан буғдойдан бўшаган ерлардан фойдаланиш ҳисобига амалга оширилаётир.

Оралиқ экинлардан бўшаган майдонларнинг ҳар гектарига 350-400 килограммдан суперфосфат солиниб, шудгорланди. Баҳорда чигит экиш учун пушта олиб қўйилди.

Иймонли, эътиқодли кишигина Ватанини, миллатини севади, урфу одатларини қадрлайди. Хўжалигимиздаги мавжуд ўн тўртта бригада бошлиқларининг барчасига шундай таъриф бергим келади. Қишлоқ хўжалигида билимдон, ишчан, ишга ақл-заковат билан ёндошадиганлар жалб этилса натижа юқори бўлиши аниқ. Яна бир карра айтаман: эл-юрт дарди билан куйиб-ёнмоқ, мен учун дунёдаги барча лаззатлардан лаззатлироқдир. Мустақил юрт тупроғини эъзозлаб, номини жаҳонга баралла айтишдан улуғ фахр йўқ!

Мана, ўттиз йилдирки, раҳбарлик лавозимларида ишлаб келаётирман, фахр билан баралла айтаман, доимо виждон амри билан иш тутаётирман. Аммо ҳеч кам бўлганим йўқ. Худога минг қатла шукурки, доимо эл қучоғини очиб, тўрига етаклайди. Кўпчилик манфаатидан, эл-юрт ҳурматидан шахсий ҳузур-ҳаловатимни, кайфу сафони устун кўрмадим.

Ҳалол ва тинимсиз меҳнат қилганлар ҳеч қачон хор бўлмайди. Меҳнатнинг тагида оромбахш роҳат бор. Бу роҳатнинг лаззати бўлакча.

Мана, юртбошимиз ташаббуси билан бу йил Аёллар йили деб эълон қилинди. Бу айни кўпчилик дилидаги муддао эди. Ахир аёлларсиз дунёни тасаввур қилиб бўладими! Айниқса хўжалигимиздаги барча аёллар бу қарордан бошлари осмонга етди.

Яхши ният ярим мол, дейдилар. Насиб этса, янги йил ҳам хўжалигимиз учун ютуқлар йили бўлади.

Носир ОТАХОНОВ,
Наманган тумани «Ғайрат» жамоа хўжалиги раиси, иқтисод фанлари доктори.

Балиқчи туманидаги «Олимбек» жамоа хўжалиги чорвадорлари ҳам Янги — 1999 йилни янги умидлар, орзулар ва янги режалар билан кутиб олишди. Ўтган Оила йилини залворли ютуқлар билан якунлаган бу жамоанинг ҳар бир аъзоси кўнгилларга ғурур ва сурур бағишлаб остона ҳатлаган — АЁЛЛАР ЙИЛИ янада шукуҳли, қувончларга бой бўлишига умид билдиришмоқда. Яхши ният — ярим давлат.

Суратда: илғор чорвадорлар — Асатилло Тожибоев ва Баҳодир Абдуллаевларни кўриб турибсиз. Улар қарамоғидаги ҳар бир жониворни рисоладагидек парваришлашга одатланишган.

Шуҳрат ОЛИМОВ олган сурат. (Уза).

Фарғона давлат университети олимлари пахтани юклаб берувчи янги агрегат ихтиро этдилар. Мазкур дастгоҳ асосан пахта қабул қилиш пунктларидаги қўл меҳнати билан боғлиқ юмушларни енгиллаштириб, соатига 5 тоннагача пахтани юклаб беради. Шунингдек ундан донни янчишда ҳам фойдаланилади. Янги агрегат Қува тумани хўжаликларида муваффақиятли синовдан ўтди.

* * *

«Қўқонмоторт таъмир» ҳиссадорлик бирлашмасида «Магнум-8940» русумли тракторлари учун чизель-культиваторлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ушбу мослама ер қатламларини майдалаш, юмшатиш ишларида айниқса қўл келади. Қўқонликлар маҳсулоти Ўзбекистон, Фурқат, Қува ва Бешариқ туманлари далаларида синовдан муваффақиятли ўтказилди.

* * *

Шуманай тумани «Дўстлик байроғи» хўжалигининг марказий қўрғонига янги йил арафасида табиий газ келтирилди. «Зангори олов»нинг порлаб ёниши учун 14 километр узунликда газ тармоғи тортилди. Шу тумандаги «Деҳқонобод» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси ва Хўжайли туманидаги «Қорабойли» қўрғони аҳолиси ҳам табиий газ афзалликларидан баҳраманд бўлишди.

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

ДЕҲҚОННИНГ ЯҚИН ҲАМКОРИ

Мамлкатимиз халқ хўжалигининг барча тармоқларида бўлгни каби суғурта тизимидаҳам амалга оширилаётганқтисодий ислоҳотлар ўз самаасини бермоқда. Бундай ижбий натижаларни республикиз Президенти фармонигаўра Давлат суғурта бош бшқармаси негизида ташкил қилинган «Ўзагросуғурта» давлат-акционерлик суғурта омпанияси мисолида ҳам кўриш мумкин.

Янгі ташкил этилган идора деҳқоннинг ҳақиқий ишончли шериги, таянчига айланди. Етиштирилаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини табиий офат ва бошқа турли хил ҳодисалар келтирадиган талофатлар зарарини қоплаш кафолатини олди. Шунингдек, суғурта хизматининг кўлами кенгайиб, у тармоқда мулк шаклидан қатъий назар фаолият кўрсатаётган барча жамоаларнинг ҳақиқий ишончли шеригига айланди.

Хўш, мамлакатимиз халқ хўжалигининг асосий тармоғи ҳисобланган қишлоқ хўжалигига хизмат кўрсатаётган «Ўзагросуғурта» давлат-акционерлик суғурта компанияси 1998 йилни қандай якунлади? Ҳозирги бозор иқтисодиёти талабларини ҳисобга олган янги хизмат тури мижозларни қониқтираяптими? Қандай ижобий кўрсаткичлар қўлга киритилмоқда ва бу борада муаммолар мавжудми?

Яқинда Вазирлар Маҳкамасида Президентимиз вилоят, туман ҳокимлари, вазирликлар, уюшмалар, концерн ва бирлашмалар раҳбарлари билан қишлоқ хўжалиги масалалари бағишланган йиғилиш бўлди. Унда 1998 йилда 104 та хўжалик санация қилинганлиги ва кўрилган бу чора-тадбир ўзини оқлаганлиги мамнуният билан қайд этилди. Ушбу ишда суғурта компаниясининг ҳам алоҳида ҳиссаси бор. Масалан, санацияга тушган 104 та хўжаликнинг етиштирилаётган ҳосилини суғурта қилиш тарифи миқдори икки-уч марта камайтирилди. Хўжаликлар иқтисодиётини мустаҳкамлаш мақсадида ҳосилни суғурталашни экиш даврида эмас, балки экинлар ҳосилга киргунча бўлган муддатга узайтирилди. Бу жамоаларга суғурта тўловини босқичма-босқич тўлаш имкониятини берди.

Шу билан бирга санацияга тушган 28 та хўжаликнинг 1996 йил якуни бўйича 100,6 миллион қарзи тўлаб берилди. 37 та хўжаликнинг суғурта ташкилотлари олдидаги 69,2 миллион сўм қарзи эса кечиб юборилди. Шунингдек, ушбу хўжаликлар экинларининг ҳосилини суғурта қилишда имтиёзли тарифлар ишлаб чиқилди. Ҳосил 30 дан ортиқ ҳодисалардан суғурталаниши кўзда тутилди. Шу билан бирга мазкур хўжаликларнинг фаолияти компаниянинг бевосита назоратида бўлди.

Хўжалик ва суғурта

Эндиликда экинлар ҳосилини суғурта қилиш ихтиёрий ҳисобланади. Бундан айрим хўжалик раҳбарлари нотўғри хулоса чиқармоқдалар. Натижада суғуртанинг аҳамияти тушуниб етилмаяпти. Бирон бир табиий офат рўй бергандан кейингина улар суғурта идораларига мурожаат қилаяптилар. Масалан, республикамиздаги мавжуд 2496 хўжаликнинг 741 таси билан суғурта шартномаси тўзилганлиги ҳам фикримизнинг далилидир.

Ўз вақтида шартнома тузган жамоаларнинг иқтисодиёти зарар кўрмаяпти. Сабаби табиий офат туфайли кўрилган талофат миқдори суғурта идоралари томонидан шартномада кўзда тутилган вақтда тўланмоқда. 1998 йилда 69 та хўжаликнинг экинлари табиий офатдан зарар кўрганлиги учун 18567,2 минг сўм суғурта қопламаси ҳисоблаб чиқилди. Шу жумладан, пахта ҳосилини кам олганлиги учун 12557,5 минг сўм суғурта қопламаси тўланадиган бўлди.

Мамлакатимизда айни пайтда 20 мингга яқин деҳқон ва фермер хўжаликлари фаолият кўрсатаяпти. Мулк шаклининг янги турида иш юритаётган ушбу жамоаларнинг баъзилари суғуртанинг аҳамиятини тушуниб етмаяпти. 1998 йилда 980 деҳқон ва фермер хўжалиги билан шартнома тузилганлиги фикримизнинг далилидир. Айниқса, Жиззах, Навоий, Самарқанд вилоятларида бу борадаги иш қониқарсиз аҳволда. Тадбиркорлик билан иш юритаётган деҳқон ва фермер хўжаликлари раҳбарлари бу тўғрида ўйлаб кўришлари, яратилган имкониятдан фойдаланишлари лозим.

Шунингдек, суғурта компанияси қайта ишлаш корхоналари томонидан берилаётган аванс маблағларининг 50 фоизини суғурталашни ўз зиммасига олган. 1998 йилда ана шу тартибда пахта учун ажратилган маблағнинг 16820,5 миллион сўми, ғалла учун берилган аванснинг 4216,2 миллион сўми, шолига берилган маблағнинг 124,4 миллион сўми суғурталанди. 1998 йилда дон учун қайтарилмаган аванс бўйича қайта ишлаш корхоналарига 17,0 миллион сўм тўлаб берилди. Пахта етиштириш учун эса 100 миллион сўмдан ортиқ суғурта қопламаси тўланиши аниқланди.

Фуқаролар мол-мулки ва аҳолининг транспорт воситаларини мажбурий суғурта қилиш ҳам компаниянинг асосий вазифаларидан ҳисобланади. Бу борада ҳам туман бўлимлари ва вилоят дирекциялари бир қатор ижобий ишларни амалга оширмоқда. Шунингдек, мол-мулк суғуртасининг ихтиёрий турини ривожлантириш борасида ҳам кўп иш қилинаяпти. 1998 йилнинг ўзида 2,6 миллиондан ортиқ фуқаронинг томорқаси, 2 миллион иморат, 2,6 миллион бош чорва моллари суғурта қилинди. 1998 йил баҳоридаги табиий офатлар натижасида кўпгина фуқароларнинг мол-мулки шикастланди. Ариза бериб мурожаат қилган 46055 оилага 88197,9 минг сўм суғурта пули тўланди.

Шу билан бирга суғурта тушумларини режалаштириш, ҳисобот ва суғурта тизимини такомиллаштириш борасида бир қатор муаммолар ҳам мавжуд. Бундай ечимни кутаётган масалалар билан жиддий шуғулланилмоқда. Келгусида ишни янада кучайтириш кўзда тутилган.

Компания 1998 йилнинг уч чораги мобайнида суғурта ва бошқа тушумлардан 1460,5 миллион сўм даромад олди. Олинган даромаддан 219,6 миллион сўми суғурта ва заҳира фондига йўналтирилди. Ташкилот, корхона, муассаса ва аҳолига 557,5 миллион сўм суғурта қопламаси тўланди. «Ўзагросуғурта» компанияси 1998 йилда режа кўрсаткичларини 100,1 фоизга бажарди. Суғуртанинг ихтиёрий турлари бўйича шартномаларнинг кўпайишига эришилди. Компания жамоаси 1999 йилда ҳам ана шундай суръатда меҳнат қилиб, кўрсаткичларини янада яхшилаш, олдиларига қўйилган вазифаларни ортиғи билан бажаришни ният қилиб қўйган.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ҲОКИМНИНГ БИР КУНИ

очерк

У асл деҳқон фарзанди, тонг саҳарлаб китоб мутолаа қилишга одатланган. Бугунги субҳидамда ҳам диванга суяниб сирли-сеҳрли саҳифалардан баҳраю ҳузур олмоқда эди. У бир зум китобдан бошини кўтариб деразага нигоҳ ташлади: осмон гумбази тез ёришиб, олис-олисларда милтираб қолган юлдузлар ётоғига шошилмоқда эди. Тарих зарварақлари уни яна ўзига ром этди:

«Ал-Ҳаким ат-Термизий даври Термиз шаҳрининг юксакликка бўй чўзган давридир. Жайҳун бўйидаги йирик порт шаҳри сифатида тилга олина бошлаган Термиз, IX аср охирига келиб 500 гектарли шаҳар тусини олган... Термиз аҳли кемасозлик, совун ишлаб чиқаришдан катта фойда олган. Шаҳарда ҳунармандчиликнинг заргарлик, шишасозлик, темирчилик ва кулолчилик каби кўплаб турлари ривож топган. Термиз мадраса, масжид ва миноралар каби турли кўркам ва шинам маъмурий ва жамоа иншоотларига эга бўлган. Ёзма манбаларга кўра, шаҳар кўҳандизида ҳоким саройи, ички шаҳарда эса Жума масжиди ва марказий бозор жойлашган. Шаҳарсозликда пиширилган ғишт кўплаб ишлатилган. Иншоотлар барпо этишда мураккаб меъморий услублар — гумбаз, равоқ, қубба, панжара ва ҳоказолар кенг қўлланилган...»

Эшик оҳиста очилди: хонага оёқ учида юриб уй бекаси Холбиби опа кирди:

— Хўжайин, чой тайёр, — деди у мулойим жилмайиб.

Китобхон диван четида турган ён дафтарчасини қўлига олди ва ҳали сиёҳи қуриб битмаган сатрларга кўз ташлади:

«Даставвал мен софланиш йўлида ўзимнинафсимни камситдим. Шу туфайли эшак миниб бозорга бордим, яланг оёқ, жулдур кийимда сайр қилдим, камбағал ва қуллар кийинадиган кийимларда юрдим... Ал-Ҳаким ат-Термизий».

Уй соҳиби дафтарчасини киссасига солди-да, ҳаят ила аёл ортидан емакхона сари юрди.

Холбиби опа чой устида уни сўроққа тутди:

— Ремонтчилар қачон келади? Ошхона эшигининг томи тоб ташлаган. Ёпилмаяпти.

— Ремонтчиларнинг иши бошидан ошиб кетди. Очил акамни чақиртирсангиз, тузатиб берлар.

— Ҳоким ҳукумат уйида яшаса, уйини акаларига таъмирласа. Вой, тавба...

Бул сўзни эшитган эр хотинидан гина қилди.

— Холбибихон, дадамизнинг сўзларини сира унутманг: «Ҳеч қачон нолима, ҳар қачон ўз кучингга ишон...»

Жўра аканинг падарибузрукворлари Норали Боборудов бу дунёдан чақмоқдек ёниб ўтди: эллик тўрт баҳорни кўрди, ўттиз уч йил хўжалик раислик қилди. Унинг гавҳардан аъло панд-насиҳатлари дилбандининг дилида бир умр муҳрланиб қолди: «Ким билан сўрашма, аввал сен салом бер». (Ўзлари ҳатто ёшларга ҳам салом берардилар-да!) «Уйингга қай одам келса бўсағага томон сеники». «Меҳмон келмаса ёд сени бирон кимса изламаса эл назарида қолганинг. Бунга йўл қўйма!» «Тепадан келган кимсани катта-кичик дема, унда улуғнинг нафаси бор...» «Эшон, муллоларга саломингни бер, саломини ол, аммо уларга кўп суйкаланаверма...»

Улотнинг сўнгги каломи эса шундай бўлди:

— ...шилик қилмоққа шошилди. Фақат бир киши менда ризо бўлмаса керак... Кодирқулга ...ги уй қуриб белоқчи эди. Муо... ...

...дирма- ... син...

Уй бе- ... каси чу-
кур хаёлга ... толган умр-
доцига ме- ... хр ила терми-
либ ўртага ... тушган нохуш су-
кунітни тез- ... рок бузиш ниятида
гапни бошқа мавзуга бурди:

— Бугун ишдан қай пайтда қайтасиз?

— Худо билади...

Ҳокин тонгнинг оппоқ ёғдусига чўлғонган кўчалар бағоят файз: Ёркин юлдузлар гўё баланд симёғочларга келиб қўнгандек йўллар, йўлкалар игна тўла кўрингандай чароғон. Кўкда кектик мис патссимон ой оҳиста сузиб боради. Ўрта бўйнинг елкали, калта қора сочлари текис тароқланган, оқ-сариқ юзида мамнунлик, ғурур бали турган эллик-эллик беш ёшлардаги киши ...хдам бормоқда. У одимини илдам ташласа, умрад осмондаги ой ҳам жадалроқ сузади... кўча кенг, ниҳоятда одилки, у томони ...бу ёғи ҳам кўзга илғанмайди. Икки ёнида ...дам бўйи ...лвон гуллар очилган. Жайҳун ...инларида елпинган шабада улар атрини атрофга сочмоқда эди.

Айвонсифат илиб, ...илоли ғиштдан қурилган, устунлари ...шиндор, кубба, панжаралари кўркам бекат ...ндиғида ҳассасига суяниб ўтирган баланд бўйли мўйсафид йўлкадан келаётган одамни ...б, ўрнидан турди ва унинг истиқболига юзланди.

— Норали ...и болам, барвақт ишга боришингни билиб, ...ерда пойлаб ўтиргандим.

— Хизмат, ...жон?

— Хизмат, ...лтимосим йўқ. Узрим бор. Ман, ғофилни авф ..., болам, елкамда юк қолмасин. Ахир, Оллоҳ ...и кечиримли бандасини хуш кўради.

Мўйсафид суҳбатдошининг «Не учун узр сўраяпсиз, мен нима ёмонлик қилгансиз» деб сўрашига ҳамзн бермай сўзида давом этди:

— Бу кўча эгри-бугри эди. У ер-бу ерида пасти-баланд дарахтлар бор эди. Кўчаларни кенгайтириб, ўша дарахтларни кестирганингдан, оҳ улар ...ол бўлди деб, бир тўда одамлар ўртасида масани койигандим. Энди адил кўчалар, кўркам йўлкаларни, ям-яшил дарахтлару гулларни кўриб, ўшанда гумроҳлик қилганимни билди. Узрим боиси шул. Тинчлик, ободончилигингиз учун санга раҳмат.

— Раҳматни юртбошимизга айтмоқ жоиз.

— Оҳ, ...ки эди, мани Тошкентга олиб борсанг. Ул улуғ зотнинг қўлларини олиб, дуо қилиб келсам...

— Йўл олис. Уриниб қоласиз. Президентимиз вилоятимизга ташриф буюриб қолсалар, шояд ниятингизга етарсиз...

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Сурхондарё вилоятига ташрифи. Бу хосиятли воқеа бугунгача олти марта юз берди. Сурхондарёликларнинг кайфияти аъло, кўнгиллари яйраган, шодликлари чексиз. Ҳоким Жўра Норалиев ўша онларда ўзини серқирра ҳаётнинг олти улуғ дорилфунунида таҳсил кўриб, беқиёс илму амал олгандек ҳис этди.

«Қалини қанча кўп чайнасанг, мазаси шунча кўп чиқади, юртбошимизнинг ҳар бир сўзини қанча кўп ўйласанг, унинг маъноси шунчалик залворлиги аён бўлади», — дея хаёл сурарди ҳоким. Биринчи ташриф чоғида Президент хайрлашатуриб, «Йўл ва бозор — юртнинг кўрки, кўзгуси», деди. Жўра ака ўша куни ёнига қурилишда ободончилик ишлари бўйича ҳоким муовини, шаҳар бош архитектори ҳамда икки нафар мутахассисларни олиб аэропортга борди.

— Бизга замонавий аэропорт керак. Бу биринчи вазифа, — деди йиғилганларга. — Иккинчиси, бу ердан Термиз марказига олиб борувчи ўн тўрт километрли йўлни кенгайтириб, қайта қурамиз.

— Яхши ният. Лекин уни ижро этмоқ учун аввало лойиҳа керак, — эътироз билдирди бири.

— Энг муҳими, пул зарур, — унинг сўзини қўллаб-қувватлади яна бири.

— Лойиҳа бўлади, пул топилади, — деди ҳоким ва ёнидагилар ўйланиб, иккиланиб турганини кўриб, қатъий ҳукмини айтди: — ишни бугун бошламасангизлар, ёнимга бошқаларни олиб, ўзим киришаман.

Ўз ўрнида кўрсатилган дадиллик, қатъият тоғларни тўнтармоққа қодир. Бунёдкорлик ишлари бошланиб кетди. Автомобил йўллар қурилиши вазири Рустам Юнусов ўшанда термизликлар ташаббусини маъқуллаб, уларга мадад қўлини чўзди. Икки ойда ўн тўрт чақиримли йўл битди. Янги замонавий аэропорт эса етти ойда бунёд этилди. Иккинчи сафари чоғида шаҳардаги бу ўзгаришлардан хушнуд бўлган юртбоши янада залворли сўзини айтди:

«Қилса бўларкан-ку!..»

Ҳоким шаҳарнинг Марказий бозорига етиб келганида тонг ёришиб, кўчалар одамлару машиналарга тўлиб, борлиқ ҳаракатга тушиб, ҳаёт дарёси жўшиб бормоқда эди. Бозор гавжум. Бу баҳайбат иншоотнинг умумий майдони уч гектар. Уни бунёд этишга 250 миллион сўм маблағ сарфланди. Унга ҳомийлар, ҳашарчилар катта ҳисса қўшишди. Куни кеча ташландиқ ерда миллий ва замонавий меъморлик мажмуи жамол кўрсатди. Жўра ака атрофга нуқра сочаётган фонтанлар гулдастаси ёнида бир сония тўхтаб, атрофга назар солди: икки ёнида баланд қилиб қурилган шарқона дўконларда турли-туман матолар, кийим-кечаклар, ипак поёндозу гиламлар. Дўконлар ортидаги меҳмонхоналар, ошхоналардан кабоб, сомса, ширмой нон ҳиди атрофга елпинмоқда.

Жўра ака пастак зинапоялардан енгил кўтарилиб катта гумбаз ости-тимга кирди. Узун расталарда бўш жой қолмаган: катта-катта саватларга қирмизи олмалар, қизил-сарғиш хурмолар терилган, тоғораларда тўла узумлар, яшикларга уйилган анору беҳилар. Бу ёнда махсус қурилган ҳовузчаларда олатўнли қовунлар, адирларнинг думбоқ кўзиларидек тарвузлари. Ҳоким дон-дун сотилаётган тимга ўтиб, расталар оралади. Мошпуриш аёлдан мош нархини сўради:

— Ҳокимбува сизга текин, — деди сотувчи жилмайиб.

У наридаги чолдан мош нархини билиб олди. Мошнинг килоси қирқ сўм, гуруч — олтмиш сўм, гўшт — уч юз эллик сўм... Сабзи — ўн сўм. Карам, турп сувтекин. Картошка эса қирқ сўм. «Бир кило мошдан тўрт-беш марта қозон осса бўлар. Ўшанча картошка эса қозонга бир марта ташлашга етарди, — дея ўйларди у. — Сурхонда картошка яхши битмайди деган ғаламиз тушунчани парчалаб, воҳада маҳсулотни кўпайтириш чорасини кўрмоқ — ҳаёт талаби!..»

Томчида уммон акси бор. Бугун мустақил мамлакатимизнинг жанубий муаззам дарвозаси — Термиз шаҳри, бутун воҳа улкан қурилишлар, буюк бунёдкорлик шижоати, фидойилик журъати оғушида яшамоқда. Халқнинг суюкли қаҳрамони Алпомишнинг минг йиллик тўйига катта тараддуд кўриляпти. Лоақал спорт мажмуаси бунёд этилаётган майдонга бир нигоҳ ташланг. Эртакларда тўқилган, достонларда куйланган бир кечада шоҳона сарой пайдо бўлибди деган озгу орзу ҳақиқатга айланган кунлар келганига шукроналар айтасиз. Бир томонда жаҳон андозаларидан юқори теннис корти, қишки-ёзги улкан спорт ўйингоҳлари, куаш майдонлари, бир ёнда замонавий меҳмонхоналар қад ростлаган. Катта кўл бунёд этилмоқда. Унинг ортида ...фи кенг боғ. А... ...ликланади... олинмоқда. Жўра ака катта йўл... бу ерда ... қурувчилар, бинокорлар, монтажчилар, бўёқчилар, хуллас, қирқ хил касб соҳиблари билан дилдан суҳбатлашиб, роҳат қилди.

Бу масканга кўп келганиданми ёхуд худо берган хотира учиданми, у кўпларининг исмшарифларини айтиб сўрашарди. Балки шундан ми, ўзаро мулоқот қандайдир ўзига хос эркинлик, самимийлик тусини олар, суҳбатдошлар унга катта раҳбаргина эмас, ўзларининг ҳамкасблари, бир неча кўйлак кўпроқ йиртган маслаҳатгўйлари сифатида тенг сўзлашаётгани уларнинг кўзларидан, очиқ чеҳраларидан кўриниб турар, бу эса ўз қадрини билган инсонга бебаҳо қудрат, руҳий мадад берар, унда фахр-ифтихор ҳиссини оширарди.

— Омон, сиз нега аёл суриб қолдингиз? — сўради ҳоким йўлсоз йигитдан.

— Эртага келинингизнинг туғилган куни. Маош кечикяпти, — деди у елкасини учириб.

Жўра ака «нима бўлди» деган назар ила шаҳар ҳокимининг муовини Ҳакимжон Рауповга қаради. Ҳакимжон қатъий жавоб қилди:

— Маошни бугун оласизлар...

...Шаҳарнинг нақ сийнасида бир қаср бор. Термизнинг неча минг йиллик тарихи ҳам, жаҳонни ларзага солган шоҳу паҳлавонлари ҳам бундай кошонани кўрмаган. Шул боисдан ҳам бул кошона Истиқлолимиз қудратининг шаҳобчаларидан бири бўлса, не ажаб!

Қаср дарвозаси оддий фуқаролар учун ҳам, катта-кичик раҳбарлар учун ҳам ҳамиша очиқ. Эшик бўсағасида турган соҳиби кошона бу ерга ким қадам ранжида қилса «ҳужжат кўрсат, рухсат ол» демайди. Балки мулойимлик билан «Сиз кимни йўқлаб келдингиз, анови пиллапоядан чиқиб боринг, ўнга юринг», дейди.

Воҳа ҳаётини яхши билганлар, шаҳарни кўп кезганлар эса кошонага олис ва яқиндан термулиб, уйғун бир гапни айтишади:

— Кўпгина раҳбарларга насиб этмагани Жўра Нораливевга насиб этди!

Катта ҳавас, баланд ғурур ва жиндек ҳасад ила айтилган бу сўзлар балки ҳақиқатдир. Балки ҳалол меҳнат қилган, деҳқонона содда ва пок, сахий далалардек бағри очиқ, барчага баробар меҳрли, юртга фидойи ва яна муҳими, пўлатдек иродасию нафс балосини жиловлай билган инсонгагина шундай улуғ насиба насиб этгайдир.

Инсон табиатнинг гултожи. Унинг меҳрига борлиқ илтижода. Тоғ ҳам, боғ ҳам, саҳрою уммонлар ҳам ундан мурувват кутади. Ҳатто йўлдаги тош ҳам унинг марҳаматига интизор: мени беозор жойга олиб қўярмикин, дейди. Тупроқ эса мени оҳиста босармикан дея илтижо қилади. Шунга қиёски, ҳозир кошона жамолини олган кўп қаватли бинонинг қадди — «умуртқа суяги» ўн етти йил аввал тикланган эди. Сўнг ташландиққа айланди. Ёмғир, қор, бўронларда нуради. Умид билан ўзининг асл соҳибини кутди. Ана шу насиба Жўра акага тегди. «Умуртқа» артиб-тозаланди, у миллий ва замонавий меъморчилик анъаналарига ўралиб, қаср қиёфасини олди...

Саҳарда турмоқнинг ҳосияти кўп, эрта тонгда бошланган ишнинг бараканси мўл деганлар ҳақ. Ҳоким қанча жойларни кезиб, қанча одамлар билан суҳбатлашиб, баъзи жумбоқларни йўлйўлакай ечиб кошонага етиб келганида соат миллари ўндан сал ошган эди. Унинг офиси иккинчи қаватда. Ушбуни қайд этмоқдан мурод раҳбарнинг ирода қудрати, унинг шахсий ибрати нақадар муҳимлигини эслатмок, холос. Иккинчи қаватнинг ўнг ёнида минг ўринли зал бўлиб, у юксак дид билан замонавий услубда жиҳозланган. Сўл ёқдаги кичик зал безаги, кўрки ундан қолишмайди. Унинг яқинидаги олий нуфузли меҳмонлар суҳбатгоҳи шоҳлар саройидан гўзалроқ. Ҳоким офиси эса бир чеккада, чоғроқ жойни эгаллаган. Унинг ҳажми котиба ўтирган қабулхона ёки ҳоким ёрдамчиси эгаллаган хоналарга деярли тенг. Унда ҳамма нарса содда ва оддий: полга одмигина поёндоз ташланган, юқорида чоғроқ стол, суянчиқли

(Давоми 4-бетда)

ҲОКИМНИНГ БИР КУНИ

очерк

стул, 6 та телефон аппарати, китоб жовони, деворда харита, телевизор ёнидаги катта тувакдаги лимоннинг мевалари сарғайган...

Жўра ака хонага кириб, ўз жойига ўтиргач, зудлик билан Тошкентга — Президент девонидаги Сурхондарё вилояти бўйича кураторига қўнғироқ қилди:

— Бизга қандай топшириқлар бор? Ҳа, икки муҳим масалани кўпроқ сўрашаяпти денг: Алпомиш тўйига тараддуд ва спорт мажмуаси қурилиши. Иккиси ҳам назоратда. Қурилиш ишлари режадан олдинда бораяпти. Яхши. Ҳаракат қиламиз...

Шундан сўнг у туман ҳокимлари билан мулоқотда бўлиб, жойлардаги аҳвол таҳлилига киришди. У ерлардан билдирилган илтимос ва таклифларни амалга ошириш ниятида вазирликлар, турли бошқармалар раҳбарларига сим қоқди. Бу юмушлардан кўнгли тўлгач, ҳоким столи устидаги почта — хатлар шикоятларни варақлай бошлади. Уларнинг аксариятида ишнинг самарадорлигини ошириш, янги имкониятларни топишга доир таклифлар битилгани Жўра акани хушнуд этди. Одамларнинг ҳаётга қараши, онги тез ўсиб бораётганининг шаҳодати эди, булар. Ҳоким хатлардан бирини қайта-қайта ўқиди: у Тошкентга — Вазирлар Маҳкамасига йўлланган бўлиб, у ердан ҳокимликка ҳал этиш учун қайтариб юборилганди. Кейинги пайтда юқори ташкилотлардан ҳокимликка қайтариб юбориладиган шикоят хатлар кескин камайган эди. Бунга туман ҳокимларига бўлган талабни ошириш ва жойларда маҳалла қўмиталари ишини жонлантириш туфайли эришилди. «Эски касаллик яна қўзғалмасин», — деб ўйлаган ҳоким зудлик билан ёрдамчисини чақирди ва унга шикоятчини қабулига олиб келишни тайинлади:

— Чақиртирганмиз. У шу ерда. Кирсинми?

Жўра ака «кирсин» дегандек бошини силкитди. Кўп ўтмай эгнида мовут яктак, бошида салла, баланд бўйли, сийрак соқол, ўттиз ёшлардаги киши — мулла Ашур хонага тавозе ила кирди. Ҳоким ўрнидан туриб, у билан илиқ сўрашди ва ўтиришга таклиф қилди. Мулла юмшоқ стулга ястаниб ўтириб, ҳокимни узундан-узоқ дуо қилди.

— Тақсир! Гапларингиз бор экан, нега бизга айтмай пойтахтга шикоят юбордингиз. Хатингизни у ердан бизга қайтаришибди. Қанча одам овора, — деди ҳоким.

— Беайб парвардигор. Ишимиз тезроқ битурми деб ўйладик.

— Қўйилган талабда инсоф, имон бўлиши жоиз.

— Ҳа, балли...

— Шўро даврида вилоятда бармоқ ила санарли масжид бор эди. Ҳозир етмишта масжидда намоз ўқиляпти. Сиз хатингизда яна элликта масжид очиб беришни талаб қилибсиз. Шу даъвоингиз инсофданми?

— Ҳа, энди масжидлар кўп бўлса, мўминларга қулай, боз устига диний бошқармамиз даромади кўпаяди, савоб ортади.

— Ҳозир хайр-эҳ-

дақа эвазига эмас, ҳар ким ҳалол меҳнати билан яшайдиган замон. меҳнатда, лода деб берган улуғ миз. Масжид одим ташланэмасми?

Қўл дил Ол- таълим алломалари- сари қанча кўп са савоби шунча кўп

— Ва Аъламу бис сав...

— Энди иккинчи талаби...зни кўрайлик, — ҳоким хатни варақлаб ...зида давом этди, — Ал-Ҳаким ат-Термизий зиёратгоҳи диний бошқарма ихтиёрига бер...син, дебсиз. Ахир, пича ўйлаб кўринг. У жойлар, ўша муқаддас мақбара — давлат муҳофазасида. Яқин орада у ерга бордингизми?

— Йўқ, бора олмадик. Аммо зиёратчилар кўпайганини тез-тез эшитиб турибмиз.

— Бориб кўрганингизда хатингиздаги талабларни битмаган бўлардингиз. У ерда катта таъмирчилик ишлари олиб боріляпти. Бизгача қирқ битта Термизий исмли улуғ зотлар, валийлар ўтган. Ҳар бирига алоҳида мармар плиталар қўйилди. Зиёратгоҳ обод қилиняпти. У ерда катта меҳмонхона, чойхона, ошхоналар қуриляпти. Хуллас, ишлар кўп. Ҳар ким унга ўз ҳиссасини қўшса, хайрлидир. Ахир, бесамар ёзув-чизувлардан кимга наф?!

— Хом сут эмган бандамиз. Узр, — деди мулла Ашур ва ўрнидан турди.

Хонага ёрдамчи йигит кирди:

— Киночилар келишди.

— Таклиф қилинг.

Улар бешовлон эди. Ниятлари ал-Ҳаким ат-Термизий ҳақида фильм яратиш, ҳокимнинг маслаҳати, фикр-мулоҳазаларини эшитмоқ. Жўра ака уларнинг барча саволларига батафсил жавоблар берди. Муҳаддис, ҳофиз, зоҳид, имом ва ал-муаззин каби ному унвонлар ила машҳур бўлган ал-Ҳаким ат-Термизий тўрт юздан ортиқ асарлар яратган. Шулардан 57 таси бизга етиб келган. Айниқса, табиат олами, ҳайвонот дунёси тўғрисидаги, башоратга оид асарлари бағоят муҳим. Улуғ алломанинг «Иршод-ут толибин» китобини форсчадан Шоҳрух Юнусзода таржима қиляпти. Фильмда шундай асарлар моҳияти кенг очиб берилса, айни муддао бўлур эди. Буюк ватандошимиз мақбарасини таъмирлаш ва атрофини ободонлаштириш ишлари фильм ижодкорларига катта ва қизиқарли манзаралар яратиш имконини беради.

Аллома узоқ умр кўриб, 120 ёшида вафот этган. Балки бунга унинг софлиги, поклиги асосдир. Фахриддин Аттор ёзганларидек, ул зот суннада бенуқсон, миллатнинг улуғи, оламларнинг пешқадами, покларнинг ягонаси...

Киночилар суҳбатни мириқиб тинглашди. Жўра ака улар билан тезгина тушки тамади қилиб олди-да яна изига қайтди. Бу пайт қабулхонада ёрдамчи йигит уни кутиб турганди. У пойтахтдан қўнғироқ қилишиб, пахта режаси юзасидан таҳлилий хулоса ҳужжатини тезроқ жўнатишни сўрашаётганини айтди.

— Абдумурод Лапасовни ҳузуримга чақиринг, — буюрди унга ҳоким.

Зум ўтмай ҳокимнинг биринчи ўринбосари: алп қомат, думалоқ юз, қора қош, бодом қовоқ, сал қорин қўйган, эллик ёшлардаги киши қўлида қалин чарм папка кўтариб хонага кирди ва Жўра ака ишораси ила унинг яқинидаги стулга келиб ўтирди.

— Пахта режаси бажарилмади: энди унинг жавобини беришимиз керак. Аҳволни таҳлил қилдиларингми? — сўради ҳоким.

— Таҳлил этдик, режа бажарилмагани сабабларини батафсил ёздик, — Лапасов дадил ва бурро жавоб қилди.

Ҳоким ўрнида қўзғалиб, суҳбатдоши томон сурилиб, сал энгашиб ўтириб деди:

— Сабаб ва баҳоналарни кўрсатмаслик лозим. Ахир, тўйдан кейинги ноғора кимга керак. Энг муҳими, йўл қўйилган камчиликларимиздан чиқарилган хулосалар. Ва янада муҳими, хатоларни такрорламаслик учун кўрилган амалий чора-тадбирлар. Урғуни шуларга бериш лозим.

— Маъқул.

— Мен нимани ўйлаяпман, денг! — дафъатан тўлқинланиб сўзлай бошлади ҳоким, — Президентимизнинг ниҳоятда узоқни кўра билишини, бағоят зукколигини. Эсланг, Ислом Абдуғаниевич мамлакатда ғалла мустақиллигига эришиш масаласини ўртага қўйганларида, қуйидагиларни қўяверинг, юқоридаги казо-казо баъзи раҳбарлар унга ғов солишмоқчи бўлишди. Эмишки, бир кило пахтага четдан 20—25 кило дон олиш мумкин. Улар бизга ғалла экишнинг кераги йўқ, уруғни, қўшимча ерни қаердан оламиз ва ҳоказо баҳонаю важларни рўкач қилишди. Ўша калтабинларга қулоқ солинганда пахта яхши унмаган мана бунақа йилларда халқимизга қаердан ва нима ҳисобидан дон олиб берардик?! Президентимиз матонати ила мамлакатимизда муҳим тарихий воқеа юз берди: ғалла мустақиллигига эришилди. Афсуски, бугун биз, сурхондарёликлар бу соҳада мақтана олмаймиз. Сурхондарё деҳқонлари воҳанинг бир миллион олти юз минглик аҳолиси талабини тўлиқ қондирадиган даражада ғалла етиштираётганлари йўқ.

— Ғалла ҳосилдорлигини ошириш қатори томорқа майдонларидан кўпроқ фойдаланиш керак, — деди муовин унинг фикрига қўшилиб. — Аввалги йили аҳоли томорқаларида қарийб олтмиш минг тонна буғдой етиштирилди. Уни юз минг тоннага чиқарса бўлади.

— Дар- имко- ди.

...воқе, томорқа ери деҳқон нияти чексизлигини кўрсат... Жарқўрғонлик Нуринбой ота томорқасидан бир йилда бир миллион сўмлик маҳсулот сотибди. Эй, қандингни ур, миришкор!

— Жўра ака! Шунинг учун ҳам мен ҳаётдан нолувчи баъзи ношудларни ёқтирмайман. Улар ута кетган дангасалар. Ижарага бир парча ер олишади-да, йил бўйи бори-йўғи юз кун ишлашади. Хориж фермери беш юз, ҳатто минг гектар ерда оиласи билан уч юз эллик кундан кўпроқ тинимсиз тер тўкади. Шубоис у бой, қатор-қатор машиналари, ҳатто хусусий самолёти бор...

Ҳоким қўл соатига қараб қўйди:

— Мен чегарачилар ҳузурига боришим керак, —деди у ва ўрнидан қўзғалди.

— Мих олсангиз ҳам чегарачиларга илинасиз. Яна каттароқ сов топдингизми, дейман, — жилмайди муовин.

— Чегарачилар — бизнинг фидоий фарзандларимиз, — жавоб қилди Жўрака ва негадир юзлари қизариб кетди. У муовинини қўлтиқлаб эшик томон юраркан, айтган гапини изоҳлади: — Бу — Президентимнинг сўзлари...

Ҳоким йўл-йўлакай Сурхон-Аджан фирмалимитед — Ўзбекистон — Ҳиндистон қўшма корхонасига кирди. Корхона раҳбари оқ қалпоқ, оқ халатли Неъмат Ҳакимов унга қисқа ахборот берди:

— Ўттиз етти хил дори тайёрлаяпмиз. Унинг йигирма олти хили чет давлатларга сотиляпти. Кеча яна уч хил янги дорини ишлаб чиқаришга рухсат тегди.

— Президентимиз қўйган вазифа — корхонани ўз хом ашёмиз асосида ишлатиш масаласи нима бўлаяпти? — сўради ҳоким.

— Олимлар билан ҳамкорликда Бесун тоғларида тадқиқот ишларини олиб боряпмиз. Вазифани яқин орада ҳал этамиз.

Жўра ака оқ халат, катта шиппак кийиб цехларни кўздан кечирди. Лобару сулуизлар мўъжиза дастгоҳларни, катта-кичик компьютерларни моҳирлик ила бошқаришмоқда эди. Ҳоким дори қадоқлаётган дўмбоқина қизчанинг елкасини сийпаб қўйди-да сўради:

— Қанча маош оляпсан, қизим?

— Уч минг саккиз юз сўм...

Жўра ака корхона раҳбарига қаради:

— Аёлларнинг одмироқ пальтоси нечпул туради? Ҳа, балли йигирма минг атрофида денг. Хўш, унда бу қизча шу маош билан қачон пальто олади? Қиш яқин!

— Янги ойдан маошларни оширяпмиз. Квартал мукофоти ҳам бор...

Машина катта йўлга чиқиб бир оз юргач, ҳоким шофёрига «Ўнгга бур, Учқизил сув омборини кўриб ўтайлик», деди. Машиникки томонига қўш қатор тераклар экилган текис асфальт йўлдан учиб борарди. Олдинда ёзин-қишин қизғин рангга товланган, ирли, сокин тепалар, пойида эса чайқалиб имир-жимир тўлқинлар ўйнаган бепоён сув омбори бу манзил табиатига ажиб ҳусну ирой бахш этган эди. Тераккзорлар орасига солинган қўш қават бинолар, айвону бисткалар, сўрилар, сув бўйига элитувчи пастбаланд пиллапоялар, дам олиш мавсуми тугаган ҳозирги паллада сокинлик қўйнига чўмган эди. Ҳоким машинадан тушиб, қирғоқ бўйлаб ўтган сўқмоққа бурилди. Кўл устида ёввойи ўрдакларга тўлган, ҳатто ғозлар ҳам кўпайибди. Тиниқ сувда гала-гала балиқлар сузиб юришибди. Жўра ака қирғоқнинг бир ёнига бетон плиталар ўрнатиш якунланганини кўриб хушнуд бўлди. Сал юргач эса сув бўйида илма тешик балиқ тўри қолдиқлари, синган яшик тахталари, шиша синиқлари сочилиб ётганига кўзи тушди. У изига қайтди. Ҳокимнинг серфайз соҳилдан илк бор олган хушкайфияти худди сув устидаги ғозлардек учиб кетди. Жўра ака машинасида ўтириб хаёл сурарди: «Қизиқ сув омборини сақлаш, қирғоқларини мустаҳкамлаш ҳокимлик зиммасида, яъни суви бизники, ундаги бойлик — балиқлар балиқ бошқармасиники, атрофдаги дарахтлар эса ўрмон хўжалигига тегишли. Ислоҳот жадаллашса, идоралар камайиб, қо...бозликка ўт тушсаю бу жойлар ҳам у...нинг асл соҳибини топса. Соз бўларди. ...кил бўйлаб дам олиш уйлари, консерва ...хлар қурилса, қанча одам ишли бўлади. Ҳоким шуларни ўйлаб, бораркан шофёрга «Энди ҳеч ерда тўхтамаймиз, ...арага тез ҳайда» деб қўйди.

Лекин ...лда яна тўхтамасликнинг иложи бўлма...: киндик қони тўкилган маскан — Жарқўрғон гузарида бир тўда мўйсафидлар ...ра олиб, гурунглашмоқда эдилар. Жўрака уларни кўриб, ўн-ўн беш одим нар...да машинадан тушди. У чоллар томо... кексалар эса унинг истиқболи сари ...ришди. Бари қадрдонлари — собиқ та...лчи Ўрол ота Маматхолиқов, бригади...аҳҳор ота Хидиров, отасининг содиқ ш...ери — Тожибой ота Бердиев... Ҳар бири...илан қучоқлашиб кўришди, ҳол-аҳвол с...ўради. Нимадан тақчиллик сезишаётгани, ҳокимдан қандай мадад-хизмат кер...агини суриштирди.

— Ху...га шукр, тўкмиз, бадавлатмиз. Зориққ...а жойимиз йўқ, — деди пастак бўйли, ...қи соқол чол — Ўрол ота. — Фақат ... соғинамиз. Сани кўрсак раҳматли ...нгни кўргандек, кўнгил яйрайди. Тез...з келиб тур, болам, бизлар ҳам ғанима...

Шу ...йт қизил гулли кўйлакли, сарв қомат, ...ғон ўрилган сочларини бошига чамбар қилиб ўриб олган аёл шаҳдам одимл... келдида ҳоким билан қўл олишиб с...ашди:

— ...ра ака, бир зумга музейимизга кирин...илтимос, — деди у қўлларини кўксига ...йиб. — Бир қанча суратларнинг тагиг...исм-шарифлари ёзилмаган. Шуларн...аниқлаб бермасангиз, биз томошаг...алганлар олдида уялиб қоляпмиз.

Ҳ...ам кексалар қуршовида музей томон ...рди: раҳматли отаси, собиқ раис Нор... Боймуродов ҳайкали олдида бир он с...ут сақлашди, кимдир пастак ўриндиққ...омонатгина ўтириб тиловат бошлади. ...нлар руҳида дуои фотиҳа ўқилгач, саф ...ртишиб музейга киришди. Жўра ака ...а деворларига осилган фотосуратл...ни бирма-бир кўздан кечириб, барин...исми-шарифи, касбини, ҳозир қаердали...ни шеър ёдлаган ўқувчидек тез ва бурр...айтиб берар, музей соҳибаси эса улар... шоша-пиша дафтарига ёзиб оларди.

У...чи тақир олинган чол суратига узоқ терм...ди:

— Собиқ сувчи Парда бува. Раҳматли жу...дилкаш, қувноқ одам эдилар. Бетоб э...клар уйларига кириб кўрдим. Зўр бер... рози бўл, болам, энди кетаман дед...ар. Бир ҳафта ўтгач, кўчада дингилл... кетяптилар. Ҳа, отахон кетаман дег...дингиз дея ҳазил қилдим. Уйлари ка...нинг у томонида, мозор бу ёнда. Ҳо...жавобликни қаранг:

— Ҳа, болам, кетаман дедим кетолмам, Занг канали дим экан ўтолмадим, дедилар.

Ҳоким деворга битилган катта сурат ...ида тўхтаб, енгил хўрсинди:

— Мана, дадамизнинг оиласи, — деди атрофидагиларга бир-бир қараб, — ота ...амиз ва етти нафар фарзандлари. Қи...ги шуки дадамиз ҳам етти фарзанд кўр...лар. Манави иймаиб турган дўппили ...а — мен. Ёнимдаги Очил акам — хо... хўжаликда шофёр, укам Чорининг касби зоотехник, синглим Қурбоной мактабда лаборант. Энди бизнинг оилани таништирай: Тўнғич ўғил Соатмурод Нора...лиев — докохлебда технолог, Шайдулло — инженер-механик, Ашур — иқтисодчи, «Пахтабанк»нинг вилоят бўлимида бухгалтер, Ойимгул — мактабда котиба, Муқаддас, Гулшодойлар уй бекалари, умрдошим Холбиби — собиқ колхозчи...

Кексалардан бири ҳокимнинг гапини бўлди:

— Жўравой, баъзи юқори амалдорларга ўхшаб сиз ҳам фарзандларингиз, қариндош-уруғларингизга катта-катта мансаблардан берсангиз бўлмайдими?!

— Отахон мансаб одамларга бўлиб берилмайди, — деди ҳоким, — мансаб эл назарига тушган инсонники.

Ҳоким чегарага яқинлашган чоғида қуёш ғарб уфқи устида думалаб, борлиққа аланга сочар, унинг тўқ қизғиш ёғдуси божхона қасрининг силлиқ оппоқ ғиштлари, ...симон шарқона ойнакларида, оқ тунука томларида ўйноқлаб, жилваланиб, олис-яқин адирлар, бутун борлиқ нурга чўмилаётганга ўхшарди. Яқинда бу ерлар бўм-бўш эди. Ҳоким юртбошининг «Қилса бўларкан-ку!» деган ҳикматини яна эслади ва йўл чеккаларида турган соқчиларнинг қутловига бошини силкиб саломлашиб, шофёрига «Тўғри заставага юравер» деди. Кейинги пайтда чегаранинг мустаҳкам қалқони — кўплаб замонавий заставалар бунёд этилди. Улардан ўн биттаси Сурхон воҳасида тикланди.

Жўра ака машинадан тушгач, навқирон аскарлар қуршовида қолди, уларнинг ҳар бири честь бериб, ҳоким билан қўл олишиб сўрашишарди. Жўра ака баланд бўйли лейтенант билан дам олиш хонасига кирди. Катта хона деворларини турли шиор ва суратлар билан безатаётган солдат пастак нарвондан сакраб ерга тушиб, унинг истиқболига юрди:

— Исмоилни табрикланг, ўғил кўрди, — деди лейтенант.

Исмоил исмли аскар йигит уялиб, силлиқ юзлари қизариб, ҳоким билан сўрашди.

— Суюнчисига қарздормиз, — деди Жўра ака ёш отани чин дилдан қутлаб.

Исмоил баттар қизариб кетди, у пешонасини кафти ила ишқаб ҳоким томон эгилиб аста деди:

— Президентимиз — бахтимиз, ғуруримиз, ўғлим исмини Ислом қўяман...

Жўра ака эса бутун вужуди ила деворга осиғлиқ катта фотосуратга термулиб қолиб, борлиқни унутгандай эди. Унда Президент алпомишдек аскар йигитни белидан қучиб, елкасидан юқорига даст кўтариб турар, у дилбандини жону дили ила қучиб бу дунёнинг жамики ҳузур-ҳаловати, роҳат-фароғатини сураётган отадек кўзларини оҳиста юмиб олган, кенг манглайи, нурли юзларида ғуруру ифтихор, мағрурлик балқиб, ёғдумисол таралганидан атрофидагилар баҳра олишиб жилмайиб, ўз паҳлавонини олқишлашарди. Ҳоким назарида афсонавий паҳлавон аскарнигина эмас, балки бутун ҳур Ўзбекистонни елкасида қуёш сари кўтариб, жаҳон бўйлаб мағрур бораётгандек туюлди. У бу жўшқин ҳис-туйғудан энтикиб, енгил нафас олар, хаёлида бир эзгу ният жавлон уриб, лаблари оҳиста пичирлади:

— Ё, Тангрим, ўзинг уни ёмон кўзлардан асра! Халқимиз бахтини боқий қил!

Ташқарида Жайҳун жўшиб, қирғоқлари тўлдириб оқар, инсоннинг пок эзгу ниятларини эмган майин сабо эса дарё тўлқинларини силаб-сийпаб, унга жўр бўлиб сирли-сеҳрли шивирларди: ё, Тангрим, ўзинг уни ёмон кўзлардан асра...

Неъмат ЁҚУБОВ.

(Давоми. Боши 3-бетда)

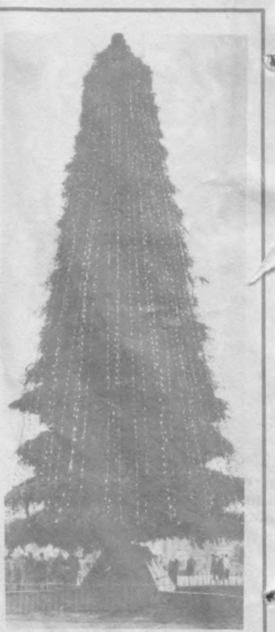

Янги йил зафарлар йили бўлиб кел,
Қалбларга эзгулик, кувонч олиб кел.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

ЙИГИТЛИК УМРИГА ОНИЙ НАЗАР

Бугун «Қишлоқ ҳаёти» газетаси чоп этила бошлаганига роппа-роса чорак аср бўлди. Бундан йигирма беш йил муқаддам — 1974 йил 1 январида газетамизнинг биринчи сони дунё юзини кўрганди. Ана шу йиллар давомида худди она-диёримиз Ўзбекистон сингари «Қишлоқ ҳаёти» газетаси ҳам паст-баланд чўққилардан ўтди, ёруғ, хира кунларни кўрди, қувончу ташвишларни бошдан кечирди, шукурки, ўзининг бутун бўй-бастини, куч-қудратини намоён этиб, кенг жамоатчилик оғзига тушди, гоҳида қийинчиликларга дуч келди. Мамлакатимиз ҳаётида қандай воқеалар, ўзгаришлар юз берган бўлса, у «Қишлоқ ҳаёти» газетасида ўз ифодасини топди, айниқса қишлоқдаги яратувчилик ишлари ва кўпдан-кўп муаммолар унинг саҳифаларида акс этиб, чорак асрлик солнома бўлиб қолди.

Жаннатмакон юрт — Ўзбекистон ризқ-рўз яратувчилари, қишлоқ меҳнаткашларининг ана шу газетасига ўзбек халқининг суюкли ҳамда жўмард фарзанди, бағри кенг инсон, таниқли давлат ва жамоат арбоби Шароф Рашидовнинг саъй-ҳаракатлари билан асос солинганди. Газета биринчи сонида эълон қилинган мақоласида мамлакат қишлоқ хўжалигининг, унинг кўзгуси бўлиб қолиши зарур бўлган «Қишлоқ ҳаёти» газетасининг долзарб вазифалари белгилаб берилган. Ундаги йўл-йўриқлар ижодий жамоа учун кўп йиллар дастуриламал бўлиб хизмат қилди.

Газетанинг босиб ўтган йўлига хаёлан назар ташлар эканмиз, узоқ йиллар давомида ижодий жамоада қарор топган анъаналар, матбуотнинг таъсир кучи, ошкоралиги ва ташкилотчилигини ошириш йўлидаги кўпдан-кўп саъй-ҳаракатлар, муштарийлар ҳамда кенг жамоатчилик томонидан қониқиш билан эътироф этилган туркум очерклар, махсус саҳифалар, танқидий-таҳлилий мақолалар беихтиёр ёдга тушади. Бирон бир мавзуни газетхонлар муҳокамасига қўйиш, сўнгра унинг турли жиҳатларини изчил, атрофлича ёритиш, бу муаммога дахлдор таклиф-мулоҳазаларни ўртага ташлаш, якуний хулоса чиқариш жараёнида айни шу масалада кенг жамоатчилик фикрини шакллантириш «Қишлоқ ҳаёти» газетасида йиллар давомида вужудга келган ажойиб анъаналардан бири саналади. Уй тутиш, меҳмон кутиш, болалар тарбияси, турмуш маданиятини кўтариш, одамзод учун охирги манзил ҳисобланган мозорлар қаровсиз қолишига йўл қўймай, бундай қадамжоларни ободонлаштириш борасидаги туркум чиқишлар, Шарқнинг машҳур алломалари фаолиятига доир ва бошқа кўпдан-кўп туркум мақолалар муштарийлар ёдида ҳозиргача сақланиб қолган бўлиб, уларни бот-бот эсга олишади. «Ўзбекёб қишлоғи оқшомлари нега зерикарли?», «Дилфузанинг боғчаси қачон битади?», «Узрингизни Бревновга айтинг», «Аломатнинг дил дафтари» ва бошқа ўнлаб, юзлаб танқидий-таҳлилий мақолалар, очерклар кенг жамоатчилик томонидан эътироф этилган.

Бугунги ўзига хос қутлуғ кунда «Қишлоқ ҳаёти» газетасига тамал тошини қўйишга, унинг ижодий жамоасини шакллантиришга ва муштарийларга манзур этишга катта ҳисса қўшган устозлар, заҳматкаш журналистлар номини фахр-ифтихор билан тилга олиш жоиз. Газетанинг биринчи муҳаррири Исмоил Сулаймонов, унинг ўринбосарлари Неъмат Ёқубов, Лев Николаевич Пак, Тоҳир Мирҳодиев, заҳматкаш масъул котибимиз Обиджон Ғафуров, узоқ йиллар давомида шу газетада ишлаб, ҳозирги пайтда бошқа жамоаларда меҳнат қилаётган Кабир Шукуров, Жамол Шаропов, Ёқубжон Хўжамбердиев, Норбобо Шакаров, Икром Ўтбосаров, Йўлдош Исмоилов, Мурод Калонхонов ва бошқа ўнлаб ижодкорларнинг кўп меҳнати сингганлигини алоҳида таъкидлаш зарур.

Чорак аср давомида газета жамоасида кўплаб журналистлар, ижодкорлар меҳнат қилишди. Уларнинг айримлари бугунги кунда орамизда йўқ. Самад Қодиров, Ҳамид Нурий, Тўлқин Рустамов, Юсуфжон Ҳамдам, Аброр Шайхов, Талъат Солиев, Абдуношир ва Абдужаббор Тўраевлар, Кенжа Ҳамроев, Рафиқ Тўлагановларнинг порлоқ хотираларини ёдга оламиз.

Ижодий жамоа йиллар давомида шаклланган ўз анъаналарига содиқ қолиш баробарида ҳар бир давр билан ҳамнафас бўлишга, ўша куннинг қувончу ташвишлари билан яшашга, қишлоқ кишиларининг энг яқин ҳамкори, маслаҳатчиси ва кўмакдоши бўлишга интилмоқда. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврининг қийинчиликлари агросаноат мажмуи барча соҳалари каби «Қишлоқ ҳаёти» газетаси меҳнат жамоасини ҳам четлаб ўтгани йўқ. Лекин мустақил мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларни изчил ёритишга, қимматли тажрибаларни кенг ёйишга, бой маданий меросимиз, қадриятларимиз, маънавиятимиз сарчашмасидан муштарийларни баҳраманд этишга маҳкам бел боғлаган таҳририят ходимлари барча қийинчиликларни енгиб ўтишга астойдил ҳаракат қилаяптилар. Бу ўз самарасини бериб келмоқда. Ўзбекистон Республикасининг ички ва ташқи сиёсатини меҳнаткашлар ўртасида кенг тарғиб қилишдаги, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида қишлоқ аҳолисини ижтимоий жиҳатдан муҳофаза этишга қаратилган тадбирлар ижросини матбуотда изчил ёритишдаги хизматлари учун «Қишлоқ ҳаёти»нинг тўрт нафар ижодий ходими Президентимиз фармонига мувофиқ Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланишди. Кейинги йилларда газетанинг икки ижодкори — Шермат Алламов, Махмуд Жўраев «Йилнинг энг яхши журналисти» кўрик-танловида мукофотли ўринларни эгаллашди.

Чорак асрлик ўзига хос санани нишонлаётган «Қишлоқ ҳаёти» газетаси ижодий жамоаси келажакка умид ва ишонч билан нигоҳ ташлаяпти. Булар муборак Аёллар йилида янги ижодий парвозларга мустаҳкам замин бўлсин, деган эзгу ниятдамиз.

С. САЙДАЛИЕВ

САККИЗ ТИШЛИ ЧАҚАЛОҚ

Тиши билан туғилган норасидалар тўғрисида маълумотлар кўп. Шулардан бири кўпчиликка маълум Франция подшоси Людовик XIV авлоди малика Луй Двдонидир. У иккита тиш билан туғилган. 1970 йилда эса Данияда бир бола 8 тиш билан туғилган.

ЭНГ ҚИММАТ «ТАҚИНЧОҚ»

1816 йилда Лондонда бўлган кимошди савдосида улуғ олим Исаак Ньютоннинг тиши 730 фунт стерлингга сотилган. Сотиб олган одам тишни бўйнига осиб юрган.

ҒАЛАТИ АВЛОД

Америкадаги Климпвуд шаҳрида яшовчи Ральд билан Кэралин Камминс оиласида беш фарзанд бор. Гап шундаки, икки ўғил, уч қиз — беш боланинг бари бир кунда — йилнинг йигирманчи апрелда туғилган.

Америкалик Рольд Уильямс 1982 йилнинг тўртинчи июлида туғилган. Унинг ота-боболари ҳам худди шу ой, шу кунда туғилган экан.

БУЙРАКДАН ОЛИНГАН БЕНЗИН

Туркиянинг Ўрта ер денгизи қирғоғидаги Мерсин шаҳрида яшовчи 42 ёшли йигит кўпдан буён буйрак оғришидан шикоят қиларди. Урологлар бемони ҳар томонлама синчиклаб кўрикдан ўтказишганда маълум бўлдики унинг буйраги бензин ишлаб чиқараркан. Ҳатто америкалик мутахассис урологлар ҳам туркиялик ҳамкасбларининг ташхизини тасдиқлаган.

Туркиянинг шахсий АТВ телевизор фирмаси ҳам бу янгиликдан хабар топиб миллионлаб ватандошларининг илтимосига кўра, уни томошабинларга таништирди. Ўшанда бу ажиб одам буйрагига уланган пластинкали резина қали ўз танасидан бензин олган. Телеэкрандан уни кўрганлар буйракдан олинган бензиннинг заводда ишлаб чиқарилган ёқилғи мойдан ҳеч қандай фарқи йўқлигига ҳайрон қолишоқда.

Жаҳон фани ҳали бундай мўъжизани — бензин ишлаб чиқадиган одамни билмайди.

Қидирбой ТЎАБСЕВ.

Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси ривожланиш жамғармасининг Тошкент шаҳар Сергели тумани даги «Фармо-Омад» шўъба корхонаси тузилди. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Диёримиздаги минглаб оилалар қатори Меҳнатобод туманидаги «Пахтакор» ширкатлар уюшмаси «Сайхун» деҳқон-фермер хўжалиги аъзолари учун ҳам Оила йили хайрли бўлди. Деҳқонлар саккиз юз минг сўм соф фойда билан янги йилни қаршиладилар. Даромаддан кўнгли тўқ Сулаймон Йўлдошевлар хонадонида шунинг учун ҳам янги йилга алоҳида тараддуд кўрилди.

Суратда: С. Йўлдошев умр йўлдоши Хосият опа ва невараси билан.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ

Таҳрир ҳайъати: Ислом БОБОЖОНОВ, Расулмат ҚУСАНОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Олим АТАЕВ, Темур ҲОШИМОВ, Мансур СУЛТОНОВ, Камшид САЙФУТДИНОВ, Пўлат КАЗИЕВ, Суннатилла САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Шермат АЛЛАМОВ.

МУАССИСЛАР — Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат» холдинг компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

ҲОМИЙ: «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» давлат-ширкат қўмитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосари —1-33-44-43, 1-33-16-27. Масъул котиб — 1-33-09-93. Деҳқончилик бўлими —1-36-54-51. Ижтимоий ҳаёт ва адолат бўлими — 1-36-56-30, Иқтисодиёт, тадбиркорлик ва чорвачилик бўлими 1-36-54-51. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими —1-36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 1-36-56-25. Шикоят ва хатлар бўлими — 1-36-54-52.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 07, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 20.00